

Postoj chvíľa si krásna!

Tieto slová básnika možno prišli na um rodičom, ktorí 30. januára vstúpili do dizajnovovo vyoivených priestorov obradnej siene Mestského úradu v Nitre, aby sa na pozvanie primátora Nitry Jozef Dvonča zúčastnili na slávnostnom uvítaní svojich potomkov. Obradná sieň spĺňa určite aj tie najprísnejšie parametre pre organizovanie slávnostných životných udalostí a obradov, ktoré sa na dlhé roky zapisujú do pamäte jednotlivcov i celých rodín.

Text a foto: L. Synková



Bábolna Bio

OCHRANA PROTI NEŽIADÚCEMU VTÁCTVU

Holuby sa dokonale prispôbili životu v mestách. To prináša zvýšené riziko šírenia a prenosu rôznych chorôb, navyše sa hromadením trusu a uhynutých jedincov stávajú zdrojom cudzopasníkov a alergénov pre okolie. Holuby preto získali hanlivé pomenovanie „lietajúci potkan“. Na nehnuteľnostiach spôsobujú veľké škody najmä svojím trusom...

Proti všetkým škodcom je možnosť účinnej ochrany.



BÁBOLNA BIO ako Váš partner, ponúka profesionálne riešenie so zárukou účinnosti.

Otestujte nás aj vy!

e-mail: babolna@slovanet.sk; www.babolna-bio.com
Tel.: 047/433 1653



PROFESIONÁLNE RIEŠENIE OCHRANY PROTI ŠKODCOM

NITRA

kultúrno - spoločenský mesačník

3/2009

Cena 0,33 €

(10 Sk)

Ročník XXXIV.



www.nitra.sk
www.msunitra.sk

Na fašiangy zavítal aj prezident Gašparovič

Svätoplukovo námestie ožilo typickou fašiangovou náladou v utorok 24. februára. Ľudí rozveselili sprievod masiek po pešej zóne. Po príhovore prezidenta SR Ivana Gašparoviča a primátora Jozefa Dvonča sa na pódiu Svätoplukovho námestia roztočil pestrý program - pozreli sme si tradičné slovenské zvyky v podaní folklórnych súborov Tradícia a Močenčanka. Súčasťou programu bola ohňová šou a žonglovanie v podaní Dua Aratron Aspís.

Záverečný fašiangový rituál „pochovávanie basy“ organizátori zverili folklórnej skupine Tradícia z Nitry - Drážoviec. Naše snímky sú síce kvôli uzávierke mesačníka z minulého roka, ale veríme, že ani tá tohtoročná atmosféra sa nebola horšia.

Text a foto: L. Synaková



Nitra na snímkach z minulosti



Spolu s výstavbou sídliska Chrenová pokračovalo aj zatravnňovanie a výsadba drevín. Vďaka iniciatíve a brigádam obyvateľov, ale tiež finančným príspevkom mesta sú teraz všetky objekty na dobovej fotografii doslova „utopené“ v parkovej zeleni.



Pred 35. rokmi prišlo k prvej veľkej úprave hlavných cestných ťahov cez Nitru. Celková rekonštrukcia vtedy neobišla ani križovatku „pri Králikovi“ - ako sa vtedy hovorilo križovatke pred dnešným OD Tesco a budúcim obchodno-zábavnospoločenským centrom MLYNY.

Text a foto: Mikuláš Gál

Primátor zablahoželal manželom Pagáčovým k diamantovej svadbe

V Obradnej sieni, na Mestskom úrade v Nitre, sa uskutočnila milá a výnimočná udalosť. Manželia Jozef a Alžbeta Pagáčovi oslávili diamantovú svadbu, 60 rokov spoločného spoluzitia.

Pán Jozef, rodák z Veľkého Zálužia, sa vyučil za mlynára v Nevidzanoch a svoj osud spojil prostredníctvom tejto práce v Šúchalovom mlyne, v oblasti Pároviev s mestom Nitra. Tu sa zoznámil s pani Alžbetou, rodáčkou zo Súloviev, ktorá sem prišla pracovať z Oponíc, ako gazdiná, v roku 1947. Mladých ľudí, spojených láskou, osud zavial za prácou do Čiech, kde pracovali v textilnej fabrike v Šluknove, na sudetone-meckom pohraničí. 25-ročný Jozef a 22-ročná Alžbeta sa práve tu rozhodli 19. februára 1949 spečatiť svoj osud manželským zväzkom. Vychovali spoločne syna Jozefa

a dcéru Máriu a svoje vzácne životné skúsenosti, môžu dnes odovzdávať trom vnúčatám.

Primátor mesta Nitry Jozef Dvonč jubilantom, okrem iného, poprial: *„Milí jubilanti, dôkazom vášho rozhodnutia, vychádzajúceho z vašich srdc je výročie - diamantová svadba, ktorá je symbolom dlhého spolunažívania dvoch životných partnerov, muža a ženy, zviazaných šerpou manželskou. Tiež vám želim z celého srdca pevné zdravie, radosť, lásku a silu ducha na prekonávanie všetkých prekážok, aby tie ďalšie kapitoly vášho života boli obrazom šťastných okamihov vášho života. Verím, že budete medzi nami ešte dlho šťastní, a že tú čarovnú jeseň svojho života prežijete v pohode a v radosťnom kruhu svojich detí, vnukov, pravnukov i spoluobčanov - Nitranov.“*

Andrej Jančovič



Primátor mesta Nitry Jozef Dvonč blahoželá Alžbete a Jozefovi Pagáčovcom k diamantovej svadbe. Foto: autor

OBSAH

- 3 Podarí sa nám pritiahnúť náročnú klientelu?
- 4 Šikanovať môže aj výborný žiak
- 5 Na Zoborskom dni aj o mliečnej výžive
- 7 Objav mlieko aj na mliečnom festivale
- 8 Predtým na bankovke, teraz na známke
- 8 Cipár a Hammel prevzali Straussovu cenu
- 9 Na prírodné vedy bez prijímačiek
- 10 Na reprezentačnom mestskom plese vládla vynikajúca atmosféra
- 11 V sezóne absolvujeme aj desať piesolov
- 12 Jozefa Danová obdivuje Štepkovu poetiku
- 13 Mestskí policajti odmietli deportácie židov
- 24 Vráti sa cisárovná do Pribinovej Nitry?
- 25 Divadelná lahôdka kráľ Lear
- 26 Stop drogovej chobotnici
- 26 Zomrel bývalý dramaturg Ján Laca
- 27 Po stopách Štefánika a Kukučina
- 28 Videnie sveta podľa Martina Činovského

K foto na obálke: Tohto roku nás zima prekvapila. Snehovú nádielku si nechala aj na posledné februárové dni. Foto: L. Synaková

Novorodenci vo vynovenej obradnej sieni

Prvé tohtoročné uvítanie malých Nitranov do života malo slávnostnejší ráz ako zvyčajne, pretože sa uskutočnilo v zrekonštruovanej obradnej sieni mestského úradu. Primátor Jozef Dvonč privítal novorodencov a ich rodičov slovami: „Dnešný deň sa do kroniky mesta Nitra zapíše ako dvojnásobný krst. Krstíme a vítame vás, milí malí občania - a krstíme aj túto vynovenú miestnosť. Bolo našou úlohou skultúrniť priestor, v ktorom sa vykonávajú občianske obrady a kde sa konajú slávnostné zasadnutia mestského zastupiteľstva pri príležitosti odovzdávania mestských ocenení. Išlo nám o to, aby sa tieto slávnostné udalosti odohrávali v dôstojnom prostredí,“ zdôraznil primátor Jozef Dvonč.

Na slávnostné uvítanie bolo pozvaných 59 detičiek, z nich 52 sa narodilo v mesiaci november, zostávajúcich sedem detí prišlo na svet v zahraničí. Pozvanie zúčastniť sa na slávnostnom uvítaní prijali rodičia 21 bábätiok. Ich rodičia, prípadne len mamičky postupne predstúpili pred obradný stôl, kde z rúk primátora Jozefa Dvonča a viceprimátora Štefana Štefeka prevzali poukaz v hodnote 85 € (2 500 Sk).

Slávnostné uvítanie detí sa konalo za účasti viceprimátora Štefana Štefeka. Primátor Jozef Dvonč v slávnostnom príchove k rodičom zdôraznil fakt, že obradná sieň slúžila svojmu účelu viac ako dvadsať rokov a jej interiér odzrkadľoval štýl architektúry 80-tych rokov. Práve z tohto dôvodu v mestskom zastupiteľstve dozrela vôľa poslancov dať miestnosti nový modernejší šat. K rekonštrukcii sa pristúpilo začiatkom decembra minulého roku. Slávnostné obrady sa za tento čas vykonávali v upravenej kongresovej



Mamičky s bábätkami v náručí prevzali od primátora J. Dvonča a viceprimátora Š. Štefeka poukážku na finančný príspevok a kvetinový darček. Foto: L. Synková

sále úradu, ktorá sa nachádza v pravom krídle budovy.

Dôkladná rekonštrukcia obradnej sály zahŕňala výmenu obradného stola (ten sa riešil špeciálnou objednávkou) a výmenou sedadiel. Interiér dostal novú tvár aj výmenou koberca, stoličiek, závesov a ďalších doplnkov, ako sú napríklad stojany na kvetinovú výzdobu po stranách miestnosti. Namiesto sušených kvetov sieň zdobia svokrine jazyky (sansiviera), ktoré sú vraj toho času najmodernejším kvetinovým prvkom. Silným interiérotvorným prvkom sú nové úsporné žiarivky, ktoré zmenili celkový svetelný charakter miestnosti a výraz pôvodných svetidiel. Moderný dizajn navrhla architektka z Útvaru hlavného architektka mesta Ing. arch. Zuzana Mokrášová, ktorá vyhrala súťaž, organizovanú Útvarom hlavného architektka mesta Nitra. Celkové náklady na rekonštrukciu predstavujú zhruba 99 581,76 € (3 mil. Sk).

Na otázku, čo urobili s pôvodnými kreslami, odpovedal viceprimátor Štefan Štefek: „Po demontáži sa použili v improvizovanej čakárni vo vestibule

mestského úradu, kde sme občanom odovzdávali balíčky s euróvymi mincami. Po skončení tejto akcie sme ich rozmiestnili po budove úradu, kde poslúžia klientom. Kvetinová sušená výzdoba darujeme do ZUŠ Jozefa Rosinského, ktorá sa sťahuje do uvoľnených priestorov ZŠ na Vajanského ulicu.

Mesto už niekoľko rokov hovorí o dôkladnej rekonštrukcii budovy bývalého Župného domu - dnešného Ponitrianskeho múzea na Štefánikovej triede, kde by mohli vzniknúť reprezentačné priestory primátora, slúžiace na víťanie vzácnych návštev.

„Projekt na rekonštrukciu je pripravený už dávno. Realizácia by prichádzala do úvahy z prostriedkov EÚ v programovacom období 2009 - 2013. Zatiaľ nás to nesúri, predsa len máme tieto reprezentačné priestory, kde môžeme organizovať svadby, uvítania novorodencov, ako aj ďalšie slávnostné udalosti. Konečný výsledok zrekonštruovanej obradnej sieňe na úrade sa mi pozdáva,“ dodal primátor Jozef Dvonč.

Ludmila Synková

Pritiahneme najnáročnejšiu klientelu?

Prvý mesiac v roku sa každoročne vytvára široký priestor na prezentáciu príležitostí v cestovnom ruchu. Aj naše mesto Nitra pravidelne využíva tieto príležitosti predstaviť sa na veľtrhoch a výstavách, propagujúcich cestovné kancelárie, kraje, mestá a turistické oblasti Českej a Slovenskej republiky. Prvou výstavou, na ktorej sa mesto Nitra zúčastnilo v dňoch 15.-18. januára 2009, bol medzinárodný veľtrh priemyslu cestovného ruchu GO a medzinárodný veľtrh turistických možností REGIONTOUR 2009 Brno. Nitru ste na veľtrhu mohli nájsť v expozícii Východnej Moravy - Kroměřížska, ktoré nám ponúklo priestor na prezentáciu.

Návštevníkom veľtrhu sme ponúkli osvedčené marketingové programy. Prezentovali sme sa ako mesto, ktoré má čo ponúknuť svojim návštevníkom. Turistov chceme prilákať aj svojou výnimočnou polohou - Nitra leží v priesečníku významných liečebných kúpeľov (Piešťany) a významných termálnych kúpeľísk (Podhájska, Galanta atď). Ako povedal vedúci NISYS Juraj Novák: „Nitra chce ponúknuť návštevníkom nielen jednoduchú turistiku, ale aj dlhší pobyt v Nitre s cieľom využiť atrakcie v okolí, napríklad aj kúpeľnú turistiku.“

Po zavretí brán brnenského výstavniska sa otvorili brány výstavniska Incheba v Bratislave, kde sa v dňoch od 22. do 25. januára uskutočnil najväčší slovenský veľtrh cestovného ruchu ITF SLOVAKIA TOUR 2009, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je prezentácia krajov, regiónov, regionálnych združení, miest, obcí a ďalších subjektov neziskovej sféry s názvom ITF SLOVAKIA TOUR - REGIÓN. Na ITF Slovakia Tour 2009 spoločne s našou expozíciou vystavovali v spoločnom stánku Nitrianskeho samosprávneho kraja naše partnerské mestá Kroměříž a České

matika cestovného ruchu, ale hlavne možné riziká dopadu finančnej krízy na chod oboch samospráv. „Naším cieľom je zamerať sa na prítiahnutie najnáročnejšej klientely, ktorá sa rozhodne stráviť v Nitre aj viac ako len jeden deň. Základom je pripraviť atraktívny program a poskytnúť kvalitné služby, pretože iba spokojný návštevník sa k nám môže vrátiť aj na druhý raz,“ konštatoval primátor J. Dvonč. Vedenie mesta podniká všetky kroky k tomu,



Budějovice. V bohatej ponuke sme ponúkali najmä produkty, zamerané na prežívanie voľnočasových aktivít. Pozornosť návštevníkov pútali skladačky, mapy, pohľadnice a ďalšie marketingové produkty, ktorými chceme do Nitry prilákať domácich, no najmä zahraničných turistov a návštevníkov.

Na veľtrh v Bratislave vycestoval aj primátor mesta Nitra Jozef Dvonč, ktorý sa v našej expozícii stretol so starostom Kroměříže, Milošom Malým a vedúcim oddelenia kultúry, cestovného ruchu a pamiatkovej starostlivosti, Petrom Pálkom. Témou obojstranných rozhovorov bola nielen proble-

aby sa Nitra - ako kolíska histórie a moderné mesto súčasnosti - stala rovnako zaujímavou pre dovolenkárov, ktorí chcú počas dovolenky navštíviť všetky pamätníky dávnej minulosti a pokočať sa krásou súčasnosti.

Návštevníci expozície sa zaujímali o možnosti výletu na históriu opradený Zobor. Naše mesto sa na veľtrhu v Brne, ako aj na výstave v Bratislave prezentovalo prostredníctvom oddelenia cestovného ruchu, propagácie mesta a Nitrianskeho informačného systému (NISYS) Mestského úradu v Nitre.

Ludmila Synková

Diskusné fórum o šikanovaní detí prinieslo nové impulzy

Šikanovať môže aj výborný žiak

V Centre poradenských a intervenčných služieb na Wilsonovom nábreží sa v stredu 28. januára uskutočnilo prvé zo série diskusných fór, organizovaných v rámci napĺňania cieľov projektu Nitra - Mesto prevencie. Témy mesiaca s názvom „Je vaše dieťa šikanované“ sa zhostil preventista Mestskej polície v Nitre Miroslav Duchoň. Adresátom boli rodičia, ako aj učitelia a vychovávateľia z MŠ, ZŠ a SŠ.

Miroslav Duchoň začal charakteristikou pojmu „šikanovanie“, ktoré má rôzne podoby ako aj rôzne vysvetlenia. Podotkol, že sa vyskytuje v rôznych kolektívoch a u ľudí rôzneho veku. Šikanujú deti, ale šikanuje aj dospelá populácia. Na základe osobných skúseností a zo svojho dlhoročného pôsobenia v školách M. Duchoň skonštatoval, že šikanovanie sa aj vďaka pôsobeniu výchovných pracovníkov vytiesnilo za brány škôl a školských zariadení. Deti si však musia byť vedomé toho, že nikto nemá právo im ubližovať.

„Je to tým, že v detskom kolektíve majú dospelí dosah na to, ako ďaleko šikanovanie zjádne a aké bude mať následky. Deti v kolektíve vedia byť na seba veľmi zlé. V detskom kolektíve sa postupne vytvára hierarchia, pri ktorej môže nastať rozdelenie na tých, ktorí ubližujú - agresorov a tých, ktorí sa stávajú obeťami. Všetko sa to začína

drobnými prejavmi psychického a neskôr i fyzického násillia, ktoré postupne prerastá do takých rozmerov, že na dieťať, ako obeť, môže zanechať trvalé následky. Dieťa sa prejavom šikanovania nedokáže ubrániť samé, najmä ak nemá oporu v detskom



Prvé diskusné fórum začal preventista mestskej polície Miroslav Duchoň.
Foto: L. Synková

kolektíve. Preto je dôležité, aby zasiahol dospelý - učiteľ prípadne rodič. Pre elimináciu tohto javu je dôležité, aby dieťa malo oporu doma v rodine.

„Rodič by mal pri podozrení na šikanovanie zistiť čím viac informácií. Je potrebné okamžite kontaktovať učiteľa a požiadať ho, aby sa tento problém prešetril a riešil. Ak rôzne opatrenia nezaberú, odporúčam kontaktovať najbližšie centrum pedagogicko-psychologického poradenstva. Tu pracujú odborníci, ktorí iste pomôžu a poradia ako ďalej,“ konštatoval Miroslav Duchoň. Zaznamenávame však skutočnosť, že šikanovanie mô-

že dieťa z rôznych dôvodov pred dospelými tajíť. Dôvodom býva chýbajúca dôvera, alebo aj strach pred vyhrážkami agresora. M. Duchoň definoval tiež formy a spôsoby šikanovania, ako je nadávanie, ohováranie, urážanie, zosmiešňovanie, rozširovanie klebiet.

Charakteristika varovných signálov dokazuje, čo si majú na detoch všimáť rodičia, čo učitelia. V každom prípade je dôležitá úzka spolupráca medzi rodinou a školou. Je zaujímavé, že na obranu šikanovaných detí sa najčastejšie stavajú ich spolužiaci, ktorí anonymne telefonujú na detskú linku záchranu a pýtajú si radu, ako šikanované-

mu spolužiakovi pomôcť a ako agresora odzbrojiť.

„Najčastejším miestom šikanovania už nie je trieda. Presunula sa na cestu do a zo školy. Z prieskumov tiež vyplýva, že rodičia neveria tomu, že ich dieťa by bolo schopné správať sa ako agresor a bránia ho slovami -

Náš Janko by také niečo nikdy neurobil,“ povedal preventista MsP Miroslav Duchoň. Na záver diskusného fóra sa účastníci zhodli v tom, že základ šikanovania určite nie je v škole, ale v rodine. Šikanovanie naštartuje slabé výchovné pôsobenie rodiny. Žiaľ, rodičia majú čo-

raz menej času na svoje deti. Venujú sa viac práci, alebo svojim vlastným aktivitám. Výsledkom nedostatočnej výchovy môže byť práve šikanovanie. A týka sa rovnako rodín zo sociálne slabších skupín, ako aj majetnejších.

Ludmila Synková

Na Zoborskom dni aj o mliečnej výžive

Starobylá Nitra sa vo štvrtok 12. februára stala miestom stretnutia popredných slovenských a českých odborníkov na XXVI. Zoborskom dni a VII. Západoslovenskom dni o osteroporóze 2009, ktoré sa uskutočnili v priestoroch Agroinštitútu. Lekársky kongres pozdravil aj primátor Nitry Jozef Dvonč, ktorý účastníkov medzinárodného kongresu privítal na pôde mesta a zaželel im priaznivé podmienky pri rokovaní.

„Mesto Nitra dbá o zdravie svojich obyvateľov formou realizácie projektu Nitra - zdravé mesto. V tomto smere spolupracujeme s rôznymi inštitúciami, školami a spolkami. Okrem iných aj s Katedrou ošetrovatelstva Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF, ktorej študenti každú stredu na mestskom zrade merajú záujemcom zdarma krvný tlak a hladinu cukru v krvi. V každom prípade ide nielen o formálnu záležitosť, alebo len o verbálnu podporu. Robí všetko preto, aby obyvatelia mesta aj takýmto spôsobom vedeli o svojich zdravotných problémoch a o svoje zdravie dbali. Verím, že závery kon-



Účastníkov Zoborského dňa pozdravil primátor Nitry Jozef Dvonč.
Foto: autorka

ferencie a projekty, ktoré sa tu budú predstavovať, zapôsobia nielen na odbornú verejnosť, ale najmä na obyvateľov mesta. Takto, spoločnými silami, dokážeme aj na tomto poli, urobiť kus dobrej práce,“ povedal J. Dvonč.

Program odborného podujatia bol veľmi pestrý, striedali sa prezentácie špičkových odborníkov, zdravotných sestier, klinikov aj laboratórnych pracovníkov, s bohatou diskusiou. Témy prednášok boli venované viacerým aktuálnym oblastiam - najmä úlohe vápnika,

magnézia, tukov a správnej výžive v prevencii a liečbe osteoporózy, hypertenzie, arytmie a ateromatózy, kardiovaskulárnych a pľúcnych chorôb. Účastníkom kongresu bol predstavený projekt, ktorý sa spolufinancuje za podpory EÚ, Ministerstva pôdohospodárstva SR a Mliečného fondu s názvom OBJAV MLIEKO, ktorý predstavila Ing. Zuzana Nouzovská zo Slovenského mliekarského zväzu a Ing. Margita Štefániková zo Slovenského zväzu prvovýrobcov mlieka. **Ludmila Synková**

Priatelia z Vojvodiny hľadajú pomoc

Primátor Nitry Jozef Dvonč, v prítomnosti viceprimátora Františka Baláza a referentky pre spoluprácu s partnerskými mestami Petry Waldnerovej, privítal v stredu 4. februára na pôde mestského úradu oficiálnu delegáciu partnerského Báčskeho Petrovca (Srbsko - Vojvodina). Predseda Obce Vladimír Turan sa svojej funkcie zhostil pred 3 mesiacmi a ako jeden z prvých krokov po nástupe do funkcie sa rozhodol skontaktovať sa s predstaviteľmi partnerských miest.

„Pricestovali sme k vám s cieľom získať skúsenosti z riadenia mesta, načerpať inšpiráciu a napokon, vyzvať slovenských investorov na etablovanie sa v našom priemyselnom parku,“ povedal predseda obce Vladimír Turan, ktorého sprevádzal predseda Klubu poľnohospodárov Ján Triaška.

Srbská strana sa aj niekoľko rokov po vojne borí s problémami, ktoré pribrzdžujú proces vstupu Srbska do EÚ. Nedostatok finančných prostriedkov neumožňuje rozvoj miest podľa ich predstáv, ďalšie spomalenie hrozí aj vply-



Primátor Nitry Jozef Dvonč predstavil hosťom rôzne koncepcie mesta, ktoré sa budú realizovať v najbližšom období.
Foto: autorka

vom svetovej hospodárskej krízy. Primátor Nitry J. Dvonč predsedovi V. Turanovi naznačil, že určitá šanca na pomoc jestvuje v programe stredoeurópskej pomoci, prostredníctvom ktorej sa zrejme naskytne šanca získať prostriedky, napr. na opravu strechy budovy Gymnázia Jána Kollára v Báčskom Petrovci, ktoré je jediným slovenským gymnáziom v krajine.

Primátor J. Dvonč hosťov z Srbska poinformoval o jeho

úspešnom dvojiročnom pôsobení na poste primátora, vďaka ktorému sa Nitra vyšplhala zo stagnovania na piedestál rýchlo sa rozvíjajúceho krajského mesta. Mimoriadnu pozornosť hosť získali jednotlivé koncepcie Nitry a to: Koncepcia rekultivácie zelene, výsadby zelených plôch a kvetinových záhonov na území mesta, Koncepcia výstavby, budovania a rekonštrukcie verejných parkov na území mesta, Koncepcia údržby verejnej zelene a čistenia mesta a Koncepcia opráv a rekonštrukcií miestnych komunikácií na roky 2008 - 2010. Primátor J. Dvonč im predstavil aj architektonický návrh na rekonštrukciu budovy bývalej detskej nemocnice na Zobore na domov dôchodcov.

Oficiálna delegácia z partnerského mesta v sprievode primátora J. Dvonča navštívila Správu zariadení sociálnych služieb a Mestské služby v Nitre, kde sa zaujímala o fungovanie týchto príspevkových mestských organizácií.

Ludmila Sýnaková



Predseda obce Vladimír Turan (vpravo) a predseda Klubu poľnohospodárov Ján Triaška.

Objav mlieko aj na mliečnom festivale

Mlieko a mliečne výrobky budú hlavnými aktérmi Mliečneho festivalu ako súčasť osláv Svetového dňa mlieka v sobotu 23. mája. Okrem Nitry sa tento nezvyčajný festival na podporu konzumácie mlieka uskutoční aj v Bratislave a v Košiciach.

Hlavnou myšlienkou festivalu je navodiť komunikáciu so spotrebiteľskou verejnosťou o potrebe konzumácie mlieka a mliečnych výrobkov. Mlieko sa v slovenských domácnostiach dostalo na vedľajšiu koľaj. „Reklama naň sa v slovenských médiách nerobila celých 20 rokov,“ povedala Ing. Margita Štefániková, výkonná riaditeľka Slovenského zväzu prvovýrobcov mlieka, ktorá je jednou z dvojice autoriek úspešného projektu s názvom OBJAV MLIEKO.

Zato v reklame vidíme navádzanie na pitie minerálok, džúsov a kolových nápojov. Výsledkom je extrémne nízka spotreba mlieka, čím sa naša republika zaraďuje na posledné priečky v Európe. Kým v roku 1989 každý Slováč priemerne skonzumoval 253 kg mlieka a mliečnych výrobkov, za rok 2007 to bolo len 155 kg.

S touto alarmujúcou informáciou predstúpila pred účastníkov Zoborského dňa Ing. Zuzana Nouzovská zo Slovenského mliekarenského zväzu. Spoločne s Ing. Margitou Štefánikovou zo Slovenského zväzu prvovýrobcov mlieka objasnili jedinčný projekt, s ktorým uspeli a bude spolufinanco-

vaný EÚ, Ministerstvom pôdohospodárstva SR a Mliečnym fondom s názvom OBJAV MLIEKO.

Program bol schválený Európskou komisiou a potrvá 3 roky. Cieľom je zvýšenie informovanosti cieľových skupín o potrebe konzumácie mliečnych výrobkov ako zdravých komponentov ľudskej výživy, pozastavenie poklesu a postupné zvýšenie spotreby mlieka a mliečnych výrobkov na Slovensku.

Cieľovými skupinami sú dospelí, s dôrazom na ženy ako osoby, ktoré robia nákupy potravín do domácnosti a rozhodujú o stravovacích návykoch celej rodiny. Ďalšími cieľovými skupinami sú mládež a deti. Súčasťou programu sú aktivity zamerané na všetky tri cieľové skupiny. Posolstvá programu budú komunikované prostredníctvom televíznych a rozhlasových spotov. V rám-



ci kampane bude vychádzať časopis Objav mlieko určený širokej verejnosti.

Projekt už predstavili na výstave Danubius Gastro v Bratislave a chystajú sa aj na veľtrh Agrokomplex v Nitre. Dôležitou súčasťou programu je vzdelávací program pre deti základných škôl, pre ktoré budú v rámci projektu organizovať exkurzie do poľnohospodárskych podnikov, zaoberajúcich sa chovom hovädzieho dobytku. Okrem toho bude po materských školách chodiť populárne divadielko PIKI, ktoré už v týchto dňoch pripravuje mliečne divadlo.

Ludmila Synaková
Foto: autorka



Projekt Objav mlieko bol prezentovaný aj počas Zoborského dňa v nitrianskom Agroinštitúte.

Najskôr na bankovke, teraz na známke



**Krst eurovej známky, na ktorej je vyobrazený Kostolík sv. Michala Archanjela, spíňal všetky atribúty riadneho krs-
tu. Foto: autorka**

Tak „sláva“, akú zažili v piatok 23. januára obyvatelia mestskej časti Nitra - Dražovce, sa tak skoro nezopakuje a do kroniky mesta Nitra sa zapíše zlatými písmenami. Slávnostnú atmosféru bolo cítiť zo všetkých strán. Nečudo. Veď podobizeň Kostolíka svätého Michala Archanjela z Nitra - Dražoviec sa dostala na jednu z prvých eurových známok, vydaných Slovenskou poštou.

Moderátorka večera Miro-

slava Zaujcová na slávnostnom uvedení známky do života privítala ministra dopravy, pôšťa a telekomunikácií Lubomira Vážneho, primátora mesta Nitra Jozefa Dvonča, zástupcu primátora Štefana Štefeka a ďalších vzácných hostí.

Na slávnosti nechýbal autor výtvarného návrhu, akad. maliar Karol Felix a rytec František Horniak, ktorí počas autogramiády niekoľkými stovkami podpisov potešili filatelistov.

Známka má nominálnu hodnotu 2 EURÁ a je súčasťou emisie 12 základných eurových poštových známok „Kultúrne dedičstvo Slovenska - predrománske a románske pamiatky“. Prvé eurové poštové známky majú nový dizajn, na ktorom participoval holandský dizajnér slovenského pôvodu Peter Biľak a renomovaný slovenský grafik Peter Augustovič.

Základnou myšlienkou novej emisie bolo prezentovanie slovenského kultúrneho dedičstva z počiatkov kresťanskej kultúry na Slovensku, nakoľko práve kresťanstvo bolo v minulosti zjednocujúcim prvkom celej Európy. Pre nás je potešiteľné, že na príprave novej emisie známok sa podieľali aj ďalší nitrianski umelci - okrem akad. maliara Karola Felixa, ktorý realizoval dve známky (Kostola sv. Michala archanjela v Dražovciach a Kostol Panny Márie v Bini) a ďalší Nitran, Igor Benca, výtvarne dotvoril známku Kostola sv. Egídia v Iliji.

Ludmila Synaková

Cipár a Hammel prevzali Straussovu cenu

V štúdiu Divadla Andreja Bagara v Nitre prevzal Cenu Pavla Straussa za rok 2008 výtvarník Miroslav Cipár a spevák a skladateľ Pavol Hammel. Cenu za trvalý prínos v oblasti kultúry udeľuje každoročne od roku 2005 Kulturologická spoločnosť, Katedra kulturológie a Filozofická fakulta UKF v Nitre. Touto formou oceňujú významné osobnosti, ktoré urobili na poli kultúry a umenia veľký kus práce pre propagáciu Slovenska. Laureátov na ocenenie navrhuje komisia študentov a pedagógov Ka-

tedry kulturológie nitrianskej univerzity. Názov pre ocenenie nevybrali náhodne. Veľký humanista, lekár, spisovateľ, básnik a prekladateľ Pavol Strauss, pochádzajúci z Liptova, pôsobil viac ako dve desaťročia v budove, v ktorej dnes sídli Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa. Pracoval tam ako lekár vo vtedajšej poliklinike.

„Je pre mňa veľkou ctou prevziať cenu, ktorú predo mnou získali významné osobnosti,“ povedal výtvarník Miroslav Cipár. Skladateľ a spevák Pa-

vol Hammel sa publiku vyznal, že najväčšie potešenie má z toho, že dostal cenu, ktorá nie je z nášho slovenského šoubiznisu. „Som tiež veľmi rád, že som ju nedostal in memoriam,“ poďakoval sa za ocenenie Pavol Hammel, ktorý nedávno oslávil životné jubileum - 60 rokov. Cena Pavla Straussa pozostáva z drevenej plastiky od umeleckého rezbára Miroslava Poláka a grafického listu od akademického maliara Petra Galvánka.

V uplynulých štyroch ročníkoch získali ocenenie Ján

Chryzostom kardinál Korec, herečka Emília Vášáryová, básnik Milan Rúfus, spevák Peter Dvorský, lekár Jaroslav Siman a husľový virtuóz Peter Michalica.

V bohatom kultúrnom programe účinkoval Komorný orchester z rodiska Pavla Straussa Liptovského Mikuláša, herec Dušan Jamrich. Večerom sprevádzala moderátorská dvojica Ján Greššo a Lenka Hrušková. Laudácie na ocenených predniesli poslanec NR SR František Mikloško a spisovateľ, textár a rozprávač Boris Filan.

Ludmila Synaková



Cenu Pavla Straussa prevzal aj spevák Pavol Hammel. Na fotografii mu blahoželal rektor UKF Libor Vozár.

Foto: autorka

Na prírodné vedy bez prijímačiek

Na všetkých piatich fakultách Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre sa uskutočnil Deň otvorených dverí. Zaujímaví o štúdium sa touto formou mohli oboznámiť so systémom výučby na jednotlivých fakultách a pozrieť si výučbové, výskumné, technologické a knižničné priestory fakúlt spojené s odborným výkladom. Ako nás informovala vedúca oddelenia médií UKF Ivona Fraňová, okrem informácií o študijných programoch a podmienkach prijímacieho konania a dôležitých termínoch, sa dozvedeli, aké sú možnosti semestrálneho študijného pobytu študentov v zahraničí, o spolupráci katedrií s domácimi a zahraničnými inštitúciami, o uplatnení absolventov študijných programov. Tohtoročnou novinkou bude, že na štúdium prírodných vied budú študenti zapísaní bez nutnosti absolvovať prijímacie kona-

nie. Študenti UKF sa môžu vo voľnom čase realizovať aj v umeleckej sfére - napr. prostredníctvom vysokoškolského divadla VYDI pri UKF, Drama Clubu, ako aj vďaka rozmanitým aktivitám, ktoré poriadajú jednotlivé katedry. Na internáte vysiela rozhlasové štúdio IRŠ, pri UKF pôsobí súbor Ponitran. Svoju záujmovú činnosť môžu realizovať aj prostredníctvom Akademického speváckeho zboru, súboru ATIKUS, športovci nájdu uplatnenie v roz-

manitých športových kluboch UKF, ako je klub volejbalový, basketbalový, stolnoteniseňový a aerobiku a napríklad oddiel Taekwondo.

Tento rok Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre počas Dňa otvorených dverí navštívilo približne 8 000 mladých ľudí, ktorí do Nitry neváhali pricestovať aj z východného Slovenska. Počet účastníkov nasvedčuje tomu, že dobré meno UKF sa šíri po celom Slovensku.

Ludmila Synaková





Na reprezentačnom mestskom plese vládla vynikajúca atmosféra

Pod záštitou primátora mesta Nitra Jozefa Dvonča, prezidentky HOMO NITRIENSIS Margity Štefánikovej a prezidenta LIONS KLUB Jozefa Lovišku sa v sobotu 31. januára 2009 v Estrádnej hale Parku kultúry a oddychu v Nitre uskutočnil Reprezentačný ples mesta Nitra.

Ples otvorilo predtancovanie v podaní študentov maturitných ročníkov Gymnázia na Golianovej ulici v Nitre, ktorých do tajov tanca zasvätila učiteľka tanca a súčasne poslankyňa mestského zastupiteľstva a členka výboru HOMO NITRIENSIS Oľga Csákayová. Nasledovalo oficiálne otvorenie plesu primátorom mesta Jozefom Dvončom.

Skvelá zábava sa rozpútala po hudobnom koktejli, na-

miešanom v podaní operných spevákov Juraja Havaja a Petry Záhumskej. Na klavíri ich sprevádzala Andrea Stankovská - Halon. Po prvom tanečnom kole zaznel Smooth jazz a staré evegreeeny Šárky Ondysovej. Rovnako ženské, ako aj mužské oko potešila módna prehliadka nitrianskeho módného návrhára Andreja Baraníka.

Počas plesu hrala do tanca, ako aj na počúvanie populárna hudobná skupina Profil. Jej tóny striedala ľudová hudba Furmani pod vedením Mateja Galgóciho.

Skrátka však neprišli ani mladšie ročníky. Organizátori pre nich pripravili tradičné diskotékové rytmy, naser-vírované DJ Róbertom Ondrejkom. Plesovým večerom,



Ples otvoril tanec primátora Jozefa Dvonča a prezidentky Homo Nitriensis Margity Štefánikovej.

ako i nocou, sprevádzal populárny herec a zručný moderátor Martin Nikodým. Hostia plesu si pochutnali na skvelom plesovom menu: na pečenom moriakovi, pečených kačiciach s lokšami a dusenou kapustou, na pečenom prasiatku, na ragú z diviny na brusniciach, na mini rezníkoch, na rôznych druhoch šunkovo-salámových mís, na syrových misách, na plnených paradajkách, vajčičkách, uhorkách s rôznymi ochutenými penami, na grilovanom losose na masle, na lahôdkovej brokolici s jabĺčkami a mandľami, na grilovaných kuracích stehienkach a na lahôdkovej klobáske. Cukrári pripravili na ples aj špeciálnu Sacherovu tortu a rôzne druhy štrúdiel.

Ludmila Synaková
foto: Juraj Novák



Ples otvorilo predtancovanie v podaní študentov Gymnázia na Golianovej ulici v Nitre, ktorých nacvičila Oľga Csákayová.

Podakovanie sponzorom reprezentačného mestského plesu

Organizátori Reprezentačného mestského plesu, ktorý sa uskutočnil 31. januára 2009, v Estrádnej hale PKO Nitra, ďakujú za finančnú podporu firmám:

Finančne ples podporili: MONTSTAV, Marián Šmídák, Stavebná firma CESTY, Štefan Zaujec, DEXIA BANKA, Dušan Lukáčik, CESTY NITRA, a. s., Ján Hyža, TECHMONTSTAV, s. r. o., Jozef Pekar, MOSAP a. s., Peter Baráth, Müller a Müllerová, a. s., Peter Müller, Gejza Varga, DREVAR, Regionálne združenie, Dolná Nitra, o. z., Ludovít Kravár, RINOX, s.r.o., Ludovít Kravár, SAMSON COMPANYY, s. r. o., Ing. Peter Oremus, COMPEX, Stanislav Benčík, MOLY, s. r. o., Ivan Molčan, FAO, Regionálna kancelária, Mária Kadlečíková, SVS Nitra, s. r. o., Pavol Varga.

Plesové ceny venovali: AB STAV, s.r.o. Alexander Borbély, kornateľ: mikrovlnná rúra, AERO SLOVAKIA, a. s. Ing. Viliam Miklík: vyhládkový let nad Nitrou, AGRO-PARTNER, s.r.o. Plavecké Podhradie, Ing. Vladimír Chovan, generálny riaditeľ: DVD prehrávač, AGRO-TAMI, a. s.; darčekový kôš s mliečnymi výrobkami, ART GALÉRIA - rodina MIKLÍKOVÁ: obraz od akademického maliara Jána Kelemeňa, IVETT AXAMITOVÁ, vý-

tvárnička - keramikárka: umelecké dielo, COOP JEDNOTA, a. s.; darčekový kôš, FEREX, s. r. o.; smetná nádoba, GPM, ZEMNÉ PRÁCE - Miloš Paliatka: poukaz na vyhládkový let nad Nitrou motorovým rogalom, FIRMA HLAVAČKA, Ing. Jaroslav Hlavačka: ohradové pletivo v hodnote 50 eur, Ing. TIBOR HLAVAČKA: box rukavice, Hotelová akadémia Nitra, Mgr. Jaroslav Maček: 20 vstupov do školskej plavárne pre 2 osoby v hodnote 100 eur, Manželia Barbora a Alfonz Korecovi: bižutéria Swarowski, KULLA, záhradnícke centrum: súprava keramických dóz, KOVOMONT Nitra, s.r.o., Ing. Rudolf Keleši: putá, Lekárňň RAD-LINKA, Anna a Karol Michalkovi: balíček zdravia, Microcomp - Jozef Gál, TV SONY, Müller a Müllerová, a.s., Peter Müller: darčekový kôš, NITRAZDROJ, a.s., Ing. Milan Surovec: darčekový kôš, NOVOSEDLÍK, s. r. o.; darčekový kôš, NKS, Ing. Ladislav Peniaško: poukaz na smetnú nádobu 120 l, Ing. Július Petrányi a manželka a JUDr. Alena Gregušová: darčekové balenie - sekt Pálffy, POLYGYM FITNESS, Ján Plandora: 2 ks permanentky do fitness + výživový doplnok, Reštaurácia NOVÁ MLADOST: pohostenie v hodnote 35 eur, Slovenská pošta, Regionálne

poštové centrum Nitra, Ing. Mikuláš Lőrincz: ročník poštových známok 2003, Správa materských škôl, Mgr. Kvetoslava Mikulová: darčekový kôš, Správa materských škôl, Mgr. Kvetoslava Mikulová: obraz od referentky Centra zdravia pri SMS Aleny Rábekovej + reklamné predmety, Správa športových a rekreačných zariadení, Ing. Miloš Dovičovič: 2 ks permanentná vstupenka do sauny, Správa zariadení sociálnych služieb. Mgr. Janka Moravčíková a Spoločnosť REVIT SK, s. r. o.: darčeková poukážka na masáž, saunu a rekondičné stoly, Správa zariadení sociálnych služieb, Mgr. Janka Moravčíková a Združenie PAŤAN, Veľké Zálužie: prísľušenstvo ku krbu, svietnik, darčekový kôš z keramiky, Športové gymnázium Nitra, Mgr. Jaroslav Maček: permanentka na 1 tenisový kurt v sezóne 2009 v hodnote 150 eur, Stúdio INN, Nitra - Ing. Svetlana Malakan: permanentný make-up podľa výberu, ZSK - zarámovanie, sklenárstvo, kašmírovanie, Viera Peterková, Vitráž, Západoslovenské vodárne a kanalizácie - suveníry a darčekový kôš, MESTO NITRA, primátor Jozef Dvonč, knižné publikácie, Sladké pokúsenie od firmy GUTEVA, Ing. Eva Guttmanová, ručne robená čokoláda

V sezóne absolvujeme desať plesov



Partnerka primátora Margita Štefániková.

Na módnej prehliadke modelov Nory Mojsesovej v PKO Nitra sme medzi prominentnými dámami zočili aj prvú dámu nášho mesta, partnerku pána primátora Nitry Jozefa Dvonča, prezidentku Homo Nitriensis a výkonnú riaditeľku Slovenského zväzu prvovýrobcov mlieka Ing. MARGITU ŠTEFÁNIKOVÚ.

Aký máte dojem z dnešnej módnej prehliadky? Páčili sa vám predvádzané modely?

Zaujali ma hlavne materiály, z ktorých boli modely ušité. Priznám sa, že mám rada skôr strohejší a jednoduchší štýl, ale modely boli veľmi pekné a nositeľné - dokonca niektoré by sa

dali nosiť aj na bežné, denné nosenie, alebo aj do spoločnosti.

Máte obľúbenú farbu?

Mám rada farbu bielu aj čieru, obe rada kombinujem. Do šatníka som si zaradila aj odtiene hnedej, resp. teplé zemité farby. Mám však rada aj červenú.

Aký štýl odievania uprednostňujete na denné nosenie, napr. do práce?

Som kostýmový typ. Tak mi to káže aj moje povolanie. Oblubujem kostýmy nohavico-vej aj sukňové. V podstate, na bežné nosenie uprednostňujem športovo-elegantný štýl.

pokračovanie na 12. str.

dokončenie z 11. str.

Nenosím modré rifle, ale čierne rifle, alebo čierne nohavice si na seba viem predstaviť. Ak sú elegantné nohavice pekne skombinované so sakom, nemám zábrany. Môj vkus je takto „vytríbený“. Nekombinujem príliš extrémne druhy odevov, nežiada sa mi to.

Rada chodíte na módne prehliadky?

Ano, asi tak, ako všetky ženy, pre ktoré je bežné, že sa radi parádia a radi sa pekne obliekajú. Na módnej prehliadke zistím, čo vo svete letí a podľa toho, si to ako každá iná žena osvojím, alebo prispôbim do svojho šatníka.

Dávate si šaty šiť?

Nedávam. Našťastie, som konfekčný typ. Dost často chodím do Bruselu a veľa šiat mám aj priamo z Bruselu... Sem-tam zjádzem do Viedne, ale v mojom šatníku sa nájdu aj šaty zo Slovenska. Aj keď nie sú všetky slovenského pôvodu.

Ako partnerka pána primátora, predsa len okolnosti si vyžadujú, že ho sprevádzate do spoločnosti, alebo - ako nedávno - absolvujete plesy...

V garderóbe plesových šiat mám veľa klasických čiernych, ale mám rada aj veselšie tóny, ako napr. staroružové, zlato-modré... Väčšina z nich je z konfekcie. Každý z modelov sa mi

musí páčiť, a jednoducho, musí mi padnúť do oka.

Kolko plesov ste tohto roku absolvovali?

Vždy sa dopredu dohodneme, na ktoré plesy pôjdeme, ale priznám, že musíme nejaké pozvánky aj odmietnuť. Nedá sa ísť na ples v sobotu aj v nedeľu a potom v pondelok fungovať v práci. Obvyčajne to býva jeden, max. na dva plesy za víkend. Napočítala by som deväť až desať plesov.

Akej farby šaty ste si obliekli na reprezentačný ples mesta Nitry?

Na tomto plesu som mala „smutné“ červené.

Zhovárala sa: L.Synaková

Jozefa Danová obdivuje poetiku „radošincov“

Radošinské naivné divadlo v prepĺnenej sále Divadla A. Bagara predstavilo divákovi pri príležitosti 45. výročia svojho vzniku jubilejnú 50. inscenáciu - tentoraz niečo ako muzikál - Stanislava Štepku. Niektorí to rád slovenské. Autorská hra Stanislava Štepku hovorí o živote, úspechoch a trápeniach slovenského vynálezcu Jozefa Murgaša. Inscenáciu podporil hlavný sponzor Slovenská sporiteľňa.

„Počuje ma niekto?“ sú známe historicky prvé Murgašove slová, ktoré skúšobne vyslovil v prvej bezdrôtovej komunikácii. Pre Stanislava Štepku bol motívom život tohto slovenského vynálezcu, autora pätnástich svetových patentov. Sám ho v hre stvárnil. „Murgaš patrí k osobnostiam, ktorým sa Šteпка systematicky venuje - vyhladáva ich ako vzory z histórie, ale zachytáva v štepkovských situáciách, čiže nie je to žiaden školský dejepis. V celej hre presakuje, aký bol Murgaš tvrdohlavý človek,“ tvrdí Stanislav Šteпка. Tvrdohlavý



Generálna riaditeľka Slovenskej sporiteľne Jozefa Danová (vpravo) patrí k obdivovateľom RND. Na fotke s Dankou FF UKF Zdenkou Gadušovou (prvá vľavo), spolu s riaditeľom a hlavným protagonistom divadla Stanislavom Štepkom.
Foto: L. Synaková

Slovák neprijal ponuku grófa Marconiho pracovať v jeho laboratóriách, s tým, že jeho bádateľské meno zostane v pozadí. Po návrate na Slovensko sa mu jeho samolúbošť nevyplatila. Šteпка si týmto splnil sen, na ktorý myslel viac ako desať rokov. V inscenácii, ktorá je tak trochu muzikálom, si diváci vypočuli viac než 16 do-

bových piesní, ktoré nahral orchester Bratislava Hot Sere-naders.

Radošinské naivné divadlo dáva priestor mladým hercom, ale hybnou silou zostáva Stanislav Šteпка. Bez jeho hereckej poetiky si typické radošinské divadlo nevieme vôbec predstaviť.

(syn)

Zaujímavé fakty z histórie mestskej polície (III. časť)

Mestskí policajti odmietli deportácie židov

Počas pôsobenia nového policajného komisára Jána Mrvu od roku 1926 sa posilnila autorita policajného zboru. V meste badateľne poklesli výtržnosti, krádeže, šarvátky a iné trestné činy spojené s narušením verejného poriadku. V priebehu rokov 1934 - 1935 mestská polícia spolu s hasičmi vykonala v celom meste „ohnopolicajné“ prehliadky na povalách budov. Ich cieľom bolo, aby sa odstránili zápalné látky a predmety.

V nasledujúcich rokoch pribúdalo viacej administratívnej práce, hlavne s konaním dobytčích trhov. V roku 1937 do mesta na predaj prihnali 7 245 koní, 10 841 hovädzieho dobytká, 8 690 ošípaných a 154 oviec. Z tohto počtu sa predalo 2 188 koní, 4 848 kusov hovädzieho dobytká, 3 349 ošípaných a 43 oviec. Ku každému predaju musela polícia vystaviť dobytčí pas. V roku 1938 vypísalo mesto súbeh na ušitie nových kožených čiziem pre policajtov podľa najnovšieho anglického vzoru. Z ponúk vybrali obuvníckeho majstra Jozefa Košovana, ktorý ručne vyhotovil vysoké jazdecké čizmy čiernej farby s mäkkou tvarovanou sárou každému policajtovi na jeho mieru. Mestskí policajti týmto doplnkom nadobudli elegantný reprezentačný vzhľad, že im závideli aj vyšší armádni dôstojníci, lebo tento moderný typ prevzala armáda až o 2 roky neskoršie.

Hoci od roku 1929 na Zobore zriadili policajnú, alebo ako sa vtedy hovorilo „četnícku“ stanicu, ale bez-

pečnosť občanov mesta aj naďalej zabezpečovala mestská polícia. Do pôsobnosti četníkov (štátni policajti) spadali obce Dražovce, Mechenice, Hrnčiarovce, Horná a Dolná Malanta. Po vzniku Slovenského štátu mestská polícia zostala aj naďalej bez zmeny pod správou mesta. Okrem doterajších povinností jej pribudla užšia spolupráca so zložkami CPO (Civilná protiletická ochrana), ako aj povinnosť prísnej kontroly zatmenenia budov. Pri porušení príkazu zatmenenia bolo v kompetencii polície udeľovať vysoké finančné pokuty.

V roku 1941 v čase deportácie 8 000 židov sa mestská polícia na tejto akcii neúčastnila vďaka svojmu veliteľovi, hoci požiadavka a tlak zo strany Hlinkovej gardy bol značný. Policajný komisár sa proti požiadavke razantne postavil s poukázaním, že medzi povinnosťmi polície patrí chrániť majetok obyvateľov a teda opustené byty a zariadenia musia jeho muži strážiť pred rabovaním.

Zanedlho ho však vystriedal Štefan Látečka (1. januára 1943). Počas vojnových rokov si mestská polícia plnila aj naďalej svoje povinnosti. Počas leteckého náletu na mesto (26. marca 1945) bol počas služby zabitý Štefan Berec, policajný kontrolór. Mestská polícia ako jediná spoľahlivá zložka začala so záchrannými prácami ihneď po bombardovaní. Organizovala odvoz ranených a vyslobodzovanie zavalených osôb. Pre takéto prípady mali špeciálne školené asistenčné jednotky (AJ), pozostávajúce z vyslužených vojakov, ktoré však úplne zlyhali. Rýchla reakcia mestských policajtov zachránila mnohým raneným život. Za všetkými dosiahnutými úspechmi mestskej polície počas 18 rokov, treba vidieť prácu policajného komisára Jána Mrvu, človeka - vlastenca a vzdelanca, oddaného svojej práci. Bol vždy taký skromný, že ani pri slávnostných príležitostiach nenosil uniformu, za čo ho kritizovali, a nerád sa fotografoval. Z tohto dôvodu sa nezachovala ani jeho fotka. Bol jediným bývalým policajným komisárom v republike, ktorý bol po II. svetovej vojne prezidentom republiky vyznamenaný Československým vojnovým krížom za zásluhy v odboji.

Ing. Štefan Košovan

Nora ponúkla luxus za slovenské peniaze



Norika Mojsejová v záverečnom defilé s modelmi svadobných šiat.
Foto: L. Synaková

Nora Mojsejová v Nitre predviedla na módnjej prehliadke 70 modelov zo svojej módnjej kuchyne. „Som teraz šťastná, robím presne to, čo ma najviac baví. Ved' viete, že som šatami pobáznená už od detstva.“ Večer v znamení módy uvádzal moderátor Mišo Hudák. Na pracke opasku mu celý večer svetielkoval nápis Nora Fashion. Medzi modelkami nechýbali ani finalistky súťaže Miss. Nora Mojsejová túto módnou šou predviedla v Michalovciach, Spišskej Novej Vsi, Košiciach. Nitra je posledný mestom, kde sa spolu s Braňom rozhodli predviesť modely. A prečo práve Nitra je posledným mestom?

„Nitru máme radi, žije tu veľa našich priateľov a

Versače je jedným z nich,“ hovorí Norika. „Práve on nám pomohol zorganizovať túto módnou šou. Pozval svoje priateľky, majiteľky butikov, ktoré sme oslovili s mojou ponukou. Módna značka norafashion totiž nemá kamenný obchod. Naša budúcnosť je na internete. Tu si môžete modely nielen zakúpiť, ale aj požičať,“ dodala.

Ekonomické podnikanie už ide samé od seba, o kultúrny program a všetky technické záležitosti sa jej postaral Braňo. Ten Norike zaspieval dve pesničky, ktorých slová jasne hovoria, že je jeho veľkou láskou.

Norine motto je luxus za slovenské ceny. „Chcem, aby sa slovenské ženy pekne obliekali. Moja firma sa

rozbehla nad očakávania a hoci som teraz v jednom kuse v robote, som spokojná, lebo toto je to, čo ma baví.“ V Nitre predviedla tzv. nositeľnú kolekciu, ktorú si dámy môžu pokojne obliecť do práce alebo na voľný čas. Očarili však aj Norikine koktejlové a večerné šaty. Bonbónikom na záver bola kolekcia skutočne nádherných svadobných šiat.

„Mám osem krajčírok, dve strihačky. Celé dni kreslím a vymýšľam. Prezerám si látky a kombinujem. Sijem z látok od Armaniho, Gaultiera, Escady a Dolce & Gabbana, odevy vyšperkujeme ručne prišivanými Swarovského kamienkami,“ nadchýna sa v rozhovore. „Mám takú pozitívnu vlastnosť, že modely šiat najskôr vidím v hlave a mám okamžitú predstavu ako to bude vyzerať na modelke a komu tento model sadne. Moja módna značka šije nielen pre mladé dievčatá, ale aj strednú generáciu a staršie ženy,“ dozvedeli sme sa.

Norika Mojsejová prestala nakupovať oblečenie od svetových návrhárov. Obľieka si takmer výlučne šaty svojej značky, k nim však musia sedieť kvalitné a značkové topánky. Peniaze teraz dáva už len na doplnky - špecializujem sa na topánky a na kabelky. Za loďičky je schopná dať aj tisíc euro. **(syn)**



KAM V NITRE

Synagóga

Ulica pri Synagóge, koncertná a výstavná sieň, tel.: 037/6525 320, 0907 790 298.

1. 3. (ne) o 18.00 **Charitatívny koncert. Henrich Tatár, husle / Junko Kinoshita, klavír.** Usporiadateľ: Nadácia Aspekt a Súkromné konzervatórium v Nitre, vstupné dobrovoľné, výťažok z koncertu bude venovaný Hospicu - Domu pokoja a zmiernu u Bernadetty v Nitre

Do 5. 4. Čo dom dal, čo dom vzal. Inštalácie, kresba, fotografie. Autorka: Katarína Jahnová.

Grafiky Shraga Weila, nitričan. rodáka žijúceho v Izraeli. **Prehliadky: ut:** individuálne vstupy: 13.00 - 18.00, **st, št:** individuálne vstupy: 9.00 - 12.00, 13.00 - 18.00, **so, ne:** individuálne vstupy: 13.00 - 18.00. Počas prehliadkových dní sú vstupy pre organizované skupiny prostredníctvom NISYSu: v čase od 11.00 do 14.00. NISYS, Štefánikova 1, 949 01 Nitra, infotel: 037/16 186

Nitrianska galéria

Župné námestie, tel.: 037/6579 641, otvorené denne okrem pondelka od 10.00 do 18.00.

Reprezentatívne sály:

4.3. o 17.00 Prezentácia tvorby slovenských autorov **Jozefa Bausa** (1958) a **Marka Vrzgulu** (1966). Do 29.3. **Galéria mladých:**

Do 15. 3. MIMÓSIS. Výstava konfrontujúca umenie ľudí s mentálnymi postihnutím s prácami študentov, či absolventov vysokých škôl sa koná v rámci projektu Galéria mladých kurátorov. Otvorenie výstavy 12. 2. o 17. h. Kurátorky: Alexandra Tamášová a Elena Macháčková

19.3. - 26.4. KATARÍNA POLIAČIKOVÁ. Samostatná výstava maliieb a objektov slovenskej výtvarníčky, minuloročnej absolventky VŠVU.

Salón NG:

Do 29.3. IDENTITY/ poštová známka, grafika, obrazy. Známy slovenský grafik, pedagóg Martin Činovský, (1953) sa verejnosti predstavuje súbornou výstavou - návrhmi a rytinami poštových známok, voľnou grafikou a maliarskou tvorbou. Otvorenie výstavy o 17.00 h

Bunker:

Do 8.3. Second life. Autori: Peter Skala, Martin Jursa, Matej Rosmáň, Matej Vakula, Ján Žiška, Samuel Rihák, Juraj Rattaj, Pavol Prekop. Kurátor: Juraj Rattaj **Galéria VUŽV,** Hlohovská 2, Nitra-Lužianky. Otv.: po - pia 9.00 - 15.30 hod.

6.3. o 15.00 Viliam Šulík: Nausea. Tvorba mladého nitrianskeho výtvarníka. Trvá do 2.6. Kurátorka: PhDr. Marta Hučková

Zmena otváracích hodín: ut - ne 10.00 - 18.00

Aktivity Nitrianskej galérie

Tvorivé reflexie výstav. Výtvarné reflexie výstav s arteterapeutickým dosahom v Ateliéri NG pod vedením **Dany Kubalovej.** Stretnutia sú určené pre každého, koho zaujíma výtvarné umenie a netradičné umelecké prístupy. A tiež pre každého, kto túži rozvíjať vlastnú tvorivosť i bez predchádzajúceho výtvarného vzdelania a zároveň sa chce dozvedieť čosi viac o sebe samom. Každý **prvý utorok** v novom mesiaci o 18.00 h. Najbližšie stretnutie sa koná **3. 3. o 18.00 h.** Vstupné za jedno stretnutie je 1 EURO (v cene je výtvarný materiál a káva/čaj). Svoju účasť **nahláste** na tel. číslo 037/6579641 alebo na mailovej adrese

Večery výtvarných reflexií. Stretnutie s akademickým maliarom **Martinom Činovským,** ktorého tvorba je vystavená v Salóne NG do 29.3. Dátum: **11.3. 2009 o 18.00 hod.** Vstup voľný. Blížšie informácie na www.nitrianskagaléria.sk

Ateliér NG. Výtvarný ateliér Nitrianskej galérie s bohatou ponukou výchovno-vzdelávacích programov, tvorivých dielní a iných zaujímavých aktivít pre MŠ, ZŠ, SŠ a VŠ. Blížšie informácie na alebo u galerijného pedagóga Mgr. Eleny Tarábkovej 037/657 96 41.

Ateliér „Mladý tvorca“. Výtvarná tvorba k aktuálnym výstavám v ateliéri pre jednotlivcov od 8 do 20 rokov. Kedykoľvek a ktokoľvek bude mať chuť tvoriť, sme tu **každý štvrtok od 15.00 do 18.00 hod.** Vstupné: 1 EURO. Blížšie informácie: Mgr. Elena Tarábková pedagog@nitrianskagaléria.sk, 037/657 96 41.

Ponitrianske múzeum

Štefánikova tr. 1, tel. 037/6510 000, 6514 245, Otv. denne okr. po od 9.-17.00 h, v so a ne od 10.-17.00.

13. 3. - 13. 4. Trofeje polovnej zveri. Výstava trofejí raticovej zveri (jelenej, srnčej, danielovej a diviachej), ulovenej v polovnej sezóne 2008, prezentuje chovatelské úsilie poľovníkov Nitrianskeho okresu. Výstava bude doplnená lebkami malých mäsozravcov a preparátmi polovnej pernatej a srstnatej zveri zo zbierok Ponitrianskeho múzea v Nitre.

Stále výstavy: Skvosty dávnovekého Slovenska, Nitriansko v zrkadle dejín, Život v lesných a vodných biotopoch, Sondy do hĺbín nitrianskeho dávnoveku.

Každý pondelok 14.30 h klub paličok. Čipky. Každú párnú nedeľu o 10.00 h stretnutie členov Slov. num. spol.

Diecézne múzeum

Hradné námestie 7, 950 50 Nitra, 037/7721 747, otvorené denne okrem po: 10.00 - 18.00.

Múzeum ponúka faksimile rôznych dokumentov (úryvok spisu O obrátení Bavorov a Korutáncov, diplomatik, ako



napr. potvrdenie Pribinovej donácie Ludovítom Nemcom, list pápeža Jána VIII. Svätoplukovi, odpoveď toho istého pápeža Metodovi, ukážky z buly Industriae tuae a Quia te zelo fidei, ukážky z hlaholík), klenotnica.

Slovenské poľnohospodárske múzeum

Dlhá ul. 94, areál AX, 950 50 Nitra, 037/65 72 573, otvorené denne okrem po. od 9.00 do 17.00.

Expozície: Najstaršie dejiny poľnohospodárstva na Slovensku do konca stredoveku, vývoj sejby, zberu a mlatby obilia, vývoj poľnohospodárskych strojov a hnacích agregátov, poľnohospodárske letectvo, história spracovania potravín.

Skazen: Málotriedna katolícka škola, pekáraň, mliečnica, mlyny, pálenica, lisovne oleja, čistička osív, voštinársky záboj, včelíny, vinohradnícky dom, salaše a seníky.

Nitrianska úzkokolajná parná poľná železnica: Vozenie počas avizovaných podujatí návštevníckej sezóny. Posledný prehliadkový vstup o 16.00 h.

Misijný dom na Kalvárii

Misijné múzeum ponúka bohatú zbierku umeleckých predmetov, ktoré misionári dostali do daru v misiách po celom svete. Na výstave si môžete prezrieť predmety pochádzajúce zo zberateľskej činnosti misionárov.

MALÁ GALÉRIA AKCENT

Kúpeľná 4, č. tel.: 037/651 76 04, otv. od 10.00 - 19.30. Duality. Výstava Jany Polákovéj - Volekovej a Zuzany Volekovej (matka s dcerou).

ART GALÉRIA

Kupecká 7, č. tel. 037/741 93 60 Do 13.3. Akad. maliar Štefan Gerstner: DOTYKY - výstava krajinomalieb

Vivárium

VIVÁRIUM SPU, areál SPU, Tr. A. Hlinku, tel.: 65 08 791 V univerzitnom viváriu nájdete 70 chránených druhov plazov (korytnačky, hady, jaštery), ktoré boli predmetom pašeráctva a nelegálnej držby a sú tu dočasne umiestnené orgánmi štátnej správy. Pre verejnosť otvorené: v pon. a v str. od 14.00 do 16.00 h. Organizované skupiny škôl a škôlok môžu nahliadnúť exkurzie aj na termíny mimo otváraj. hodín (tel., resp. na e-mailovej adrese: Jaroslav.Pokoradi@uniag.sk).

Botanická záhrada SPU

Skleníky, otv. celoročne okrem po. a pia. 9.00 - 16.00 Park, otv. denne 9.00-16.00, okrem zimných mesiacov Skupinové návštevy vopred telefonicky dohodnúť.

AGROKOMPLEX

11. - 15. 3. NÁBYTOK A BÝVANIE 2009. 10.3. Otvorené pre odborníkov a novinárov

Divadlo Andreja Bagara Nitra

Svätoplukovo námestie 4, 950 53 Nitra, 037/7721 577

2. 3. (po) 18.30 SARDINKY NA SCÉNU, PROSÍM! veľká scéna. Réžia: Lubomír Vajdička. Dnes už všade vo svete uznávaná kultúrová komédia o tom, aký ťažký a pritom zábavný vie byť divadelný život a herecký chlebič. Skvelá komédia o divadelnom zákulisí, o zamotaných vzťahoch divadelníkov a o nepísaných zákonitostiach a pravidlách tohto prepodivného sveta. Pohľad kľúčovou dierkou do sveta „za oponou“, či skôr „za kulisami“.

2. 3. (po) 18.30 OKULIARE ELTONA JOHNA, štúdio. Crazy komédia, v ktorej hrajú veľký význam skutočné reálie z histórie watfordského futbalového klubu, mala premiéru v roku 1997. Po úspešnom turné britskými divadlami sa inscenácia usadila na niekoľko týždňov v londýnskom West Ende. Farr za ňu získal cenu autorskej asociácie za najlepšiu regionálnu hru roku 1997. Réžia: P. Mankovecký.

3. 3. (ut) 18:30 PORTIA COUGHLENOVA, štúdio. Cierna komédia s mysterióznou zápletkou. Portia Coughlenová je krásna a bohatá tridsiatnička, po ktorej túžia všetci muži. Zároveň sa jej však desia. V temnom údolí Belmontskej rieky počuje za noci šep svojho mŕtveho brata - dvojičky, ktorý sa v rieke utopil a s ktorým je aj po smrti spojená neviditeľnou pučočnou šnúrou. V deň jej tridsiatich narodenín sa s novou naliehavosťou otvárajú staré záhady. Prečo sa Portiin brat utopil? V hlavnej úlohe Zuzana Kanócz. Réžia Michal Vajdička.

4. 3. (st) 10:00 VEVERIČKY, veľká sála. Pôvodná rozprávková hra s pesničkami. Príbeh veveričiek Veronky v pestrofarebnom svete Oriješkových kúpeľov. Réžia: Ján Uličiansky.

5. 3. (št) 10:00 VEVERIČKY, veľká sála.

6. 3. (pi) 18:30 STATKY ZMÄTKY, veľká sála, predplatné platí A,B. Trpko - smiešny príbeh o slovenskej posadnutosti neustále niečo hromadiť a popritom ničť tu ľudsky hodnotné a pozitívne vo vzájomných medziľudských vzťahoch a rodinných väzbách. Režisér L. Vajdička.

6. 3. (pi) 18:30 MATKA, štúdio. Netradičný pohľad na intímny svet jemného rodinného pradiava. Podoby lásky materskej, partnerskej a súrodeneckej. Réžia Mária Amsler.

7. 3. (so) 15:00 STATKY ZMÄTKY, veľká sála.

9. 3. (po) 18:30 Derniera HEDA GABLEROVA, štúdio. Hlavná hrádka hry si kladie množstvo otázok. Sú to otázky, ktoré sa znova a znova s neodbytnou nalieha-



vosťov vkrádajú do jej snov a myšlienok. Určite mnohé z nich poznáte aj vy! O vašom živote, o zložitostiach partnerských vzťahoch, o našich osobných prehrách aj výhrach... Prídte si ich kľásť do divadla! Spoločne s Hedou Gablerovou!

10. 3. (ut) 18:30 Balet SND WARHOL, veľká sála.

11. 3. (st) 18:30 TESTOSATERÓN, veľká sála, náhrada za zrušené predstavenie Divadelná komédia o tom, čo si muži myslia o ženách nevesta. Ale prečo...? Záhada, ktorá čaká na vaše rozlúštenie. Svet žien a svet mužov. Existujú blízko seba. Jedni bez druhých nedokážu žiť. A pritom vo vzájomnom spolužití nachádzajú na svojom partnerovi toľko rozdielov a protirečení. Pánska jazda, v ktorej tón udávajú dámske sukne. Réžia: P. Mankovecký.

12. 3. (št) 18:30 MODRÁ RŮŽA, veľká sála, predplatné platí A,B. Kto by nepoznal legendárne melódie Tak nekonečne krásna, Tá modrá ruža vám povie, Ružičky červéné, Saigon, Len bez ženy, Vám čarokrásnu pieseň zapievam, Zatancuj si so mnou holubička, Možno je to zvyk, Spomínam, Keď harmonika ticho znie... a mnohé ďalšie. Nesmrteľné slágre Gejzu Dusika zaznejú v javiská nitrianskeho divadla; z úst postáv a postavíček slávnej operety Modrá ruža. Réžia: J. B. Box.

13. 3. (pi) 18:30 MODRÁ RŮŽA, veľká sála.

14. 3. (so) 18:30 AGÁTA HLADÁ PRÁCU, veľká sála, predplatné platí A,B. Inscenácia „Agáta hľadá prácu“ mladé poľskej autorky Dany Lukaszovej je príbehom priam vychádzajúcim z našej každodennej reality. Je hrou o súčasnosti. Príbehom mladéj vzdelanej ženy, ktorá si hľadá kúsok šťastia a radosti; vlastné miesto v tejto spoločnosti. A to vo svete mužov a ich konvenčných predstáv o ženách. Vo svete stereotypov v nazeraní a správaní sa k ženám. Réžia: S. Sprušanský.

16. 3. (po) 18:30 DIVOTVORNÝ HRNIEC, veľká sála. Divadelný muzikál o jednej dedine - či ostrove, jej milých či nemilých spoluobčanoch; mierne bláznivých a svojsky temperamentných obyvateľoch. O roztapašnej vrchnosti. O vrtochoch mocných, o chamtivosti a pýche. O arogancii a nadradenosti. Ale aj o súdržnosti bezbranných, o slobode nepredpojatých. O menšinách a prisťahovalcoch. O Slovákoch, aj Európanoch...

17. 3. (ut) 11:00 DIVOTVORNÝ HRNIEC, vypredané.

18. 3. (st) 18:30 PIARGY, veľká sála, predplatné platí A,B. S pomocou Margity Figuli, Františka Švantnera a Dobroslava Chrobáka vznikla pomyselná kronika novodobej Sodomy. Spoločným menovateľom vybraných poviedok sú preto mnohoraké podoby násillia, krutosti, či hriechu, ktoré môžu vzniknúť vo vzťahu medzi mužom a ženou. Jednotlivé poviedky sa dajú zaradiť pod tie najrozličnejšie žánre - horor, rozprávku, podobenstvo, atď... Réžia: J. Polák.

19. 3. (št) 10:00 PIARGY, veľká sála.

20. 3. (pi) 18:30 SARDINKY NA SCÉNU, PROSÍM! Vypredané, veľká sála.

21. 3. (so) 19:00 OKULIARE ELTONA JOHNA. DAB hostuje na festivale Slovenské divadlo v Prahe.

21. 3. (so) 18:30 SARDINKY NA SCÉNU, PROSÍM! Veľká sála.

23. 3. (po) 18:30 VŠETKO ZA NÁROD, štúdio. Príbeh o láskach nešťastných, tajných, krátkych letných, premeškaných i tých osudových. Ale je to aj príbeh o národnej identite, tolerancii voči iným národom a o ilúziách, ktoré si o národe a jeho potrebách človek vytvára.

24. 3. (ut) 18:30 VŠETKO ZA NÁROD, štúdio.

26. 3. (št) 18:30 TESTOSTERÓN, vypredané štúdio.

27. 3. (pi) 18:30 Štúdio tanca: Banská Bystrica Blízkoš vzdialených štúdio.

27. 3. (pi) 19:00 STATKY ZMATKY. DAB hostuje v Cínohre SND Bratislava.

Staré divadlo Nitra

Rezervácia vstupeniek: e-mail: produkcia@staredivadlo.sk, tel.: 037/ 65 24 091, 65 25 003

1. 3. (ne) o 15:00 BUDKÁČIK A DUBKÁČIK, štúdio Tatra. Interaktívne predstavenie o tom, ako sa dve prasiatka vyberú do sveta.

3. (ut), 4. (st) a 5. (št) 3. o 9:30 BUDKÁČIK A DUBKÁČIK, štúdio Tatra

7. 3. (so) 15:00 ZABUDNUTÝ ČERT. Zájazd do Rožňavy.

8. 3. (ne) o 15:00 SNEHOVÁ KRÁLOVNÁ. Veľká sála

10. 3. (ut) o 9:30 SNEHOVÁ KRÁLOVNÁ. Veľká sála

11. , 3. (st) o 9:30 LAKOMSTORY Z LONDÝNA. Štúdio Tatra

12. 3. (št) o 9:30 LAKOMSTORY Z LONDÝNA. Štúdio Tatra

13. 3. (pi) o 15:30 Slávnostné otvorenie Vernisáž Márie Žilíkovej.

13. 3. (pi) o 17:00 LAKOMSTORY Z LONDÝNA. Štúdio Tatra. Mesto Nitra venuje deťom - vstup voľný

13. 3. (pi) o 19:00 MNIŠKY - MILIONÁRKY. Veľká sála

15. 3. (ne) o 15:00 LAKOMSTORY Z LONDÝNA. Štúdio Tatra

17. 3. (ut) o 8:30 POONDIATE VIANOCE. Štúdio Tatra.

18. 3. (st) o 11:00 POONDIATE VIANOCE. Štúdio Tatra.

18. 3. (st) o 19:00 PUDL A MAGNÓLIA. V hlavnej úlohe Iva Janžurová. Veľká sála

20. 3. (pi) o 9:30 SNEHOVÁ KRÁLOVNÁ. Veľká sála

20. 3. (pi) o 18:00 POONDIATE VIANOCE. Štúdio Tatra.

22. 3. (ne) o 15:00 O PSÍCKOVI A MAČÍCKE. Veľká sála

24. 3. (ut) o 9:30 KOLKO JAHÔD RASTIE NA MORI? Štúdio Tatra

25. 3. (st) o 9:30 KOLKO JAHÔD RASTIE NA MORI? Štúdio Tatra

26. 3. (št) o 9:30 KMOTRA SMRŤ A ZÁZRAČNÝ LEKÁR. Veľká sála. Inscenácia na motívy rozprávky Pavla



Dobšinského.

27. 3. (pi) o 9:30 **KMOTRA SMŔŤ A ZÁZRAČNÝ LEKÁR.**

Veľká sála

29. 3. (ne) o 15:00 **KMOTRA SMŔŤ A ZÁZRAČNÝ LEKÁR.** Veľká sála

31. 3. (ut) o 9:30 **KMOTRA SMŔŤ A ZÁZRAČNÝ LEKÁR.**

Veľká sála

Literárny klub Janka Jesenského

5. 3. (št) o 16.00 **Stretnutie s Jozefom Leikertom a jeho najnovšou knihou Taký bol profesor Mňačko.** Štúdio DAB.

12. 3. (št) o 17.00 **Literárny večer s jubilantom Jozefom Mikloškom a jeho bratmi Františkom a Mariánom.** Koncertná sála Ponitrianskeho múzea.

Krajské osvetové stredisko v Nitre

Fatranská 3, 949 01 Nitra 037/6531 545, 7335 988,
otvorené v prac. dňoch okrem utorka 10.00 - 17.00

VÝSTAVY

9. - 20.3. FANTÁZIA. 10. ročník - výtvarný projekt ZŠ Nitra Topolová, Cabajská, Tulipánova a ZŠ vo Velkom Záluží. **Vernisáž: 11. 3. o 14. 00**

9. - 20.3. Vesmír očami detí. Výtvarné práce detí MŠ, žiakov ZŠ a ZUŠ

PODUJATIA

3. a 17.3. o 8.30 PRAKTICKÁ RÉTORIKA, odborné semináre pre pracovníkov kultúry Nitrianskeho samosprávneho kraja, lektori: pedagogickí pracovníci UKF Nitra

12.3. o 9 00 ŠTÚROV ZVOLEN, krajská súťaž v rétorike žiakov ZŠ a študentov SŠ a VŠ

25., 26., 27.3. o 9.00 HVIEZDOSLAVOV KUBÍN, súťaž v prednese poézie a prózy I. - III. kategória

27.3. O 17.00 ŠAFFOVA OSTROHA, krajská súťažná prehliadka sólistov tanečníkov v ľudovom tanci, uzávierka prihlášok: 18. marec 2009

LUDOVÉ A ČASNÉ REMESLÁ

9. a 11.3. O 14.00 MODELUJEME ZO SLANÉHO CESTA, tvorivá dielňa pre deti, jarné motívy z ľahko dostupného materiálu

23. a 25.3. O 14.00 VAJÍČKO - SYMBOL JARI, tvorivá dielňa pre deti, nové techniky maľovania, obľepovania, batikovania

26.3. O 15.30 - 18.30 KREHKÁ KRÁSA, tvorivá dielňa pre verejnosť zdobenie veľkonočných vajčiek rôznymi technikami a pletenie šibákov, poplatok 3 €/ 90,38 Sk

30.3. O 14.00 VEĽKONOČNÉ ŠIBÁKY, tvorivá dielňa pre deti pletenie šibákov z vrbového prútia

KLUBY

ŠACH každ. ut. / 16.30

ČESKO-SLOVENSKÝ POZNÁVACÍ KLUB 5.3. / 16.00, téma: Obrazy zo Španielska - tematický program, lektorka: Mgr. Kečkéšová

FOTOKLUB 5. a 19.3. / 17.00

EQUILIBRIUM 11.3. / 17.00

GRAFOLÓGIA 11. a 25.3. / 17.00

KLUB DIABETIKOV 12.3. / 17.00

KLUB ZDRAVIA 18.3. / 16.30, téma: Liečivé rastliny - pekné, chutné, zdravé, lektorka: Ing. Alžbeta Gromová

KURZY

cvičenie **JOGY** každý pondelok /16.30 a utorok / 8.30, 16.00, 17.30

RELAXAČNÉ CVIČENIA každ. ut. /10.30

ORIENTÁLNY TANEC I. a II. 2. a 9.3. / 17.00 a 18.00

GRAFOLÓGIA 7. a 14.3. / 9.00

AKREDITOVANÉ MINISTERSTVOM ŠKOLSTVA SR

KUCHÁR, ČAŠNÍK, KUCHÁR-ČAŠNÍK (kombinácia)

Krajské osvetové stredisko v Nitre pripravuje

Výtvarné spektrum. Krajská súťaž pre neprofesionálnych výtvarníkov. Uzávierka výtvarných diel: 6. marec Cineama. Regionálny výber filmov do krajského kola amatérskej filmovej tvorby určenej pre deti, mládež i dospelých. Uzávierka súťažných príspevkov: 13. marec.

LITERÁRNO-VÝTVARNÁ SÚŤAŽ ZLATÝ DŇOČOVEJ. V. ročník - krajská literárno-výtvarná súťaž pre deti MŠ, žiakov ZŠ a SŠ, uzávierka výtvarných a literárnych prác: 16. marec.

DETSKÝ JAVISKOVÝ SEN. Krajská prehliadka detskej dramatickej tvorivosti, scénických miniatúr a divadla dospelých hrájúcich pre deti - 2. a 3. apríl.

XXXVI. Nitrianska hudobná jar

29. 3. (ne) 18.00 Slávnostné otvorenie BAROCCO SEMPRES GIOVANE, komorný orchester. Josef Krečmer - umelecký vedúci, Ivan Séquardt, Liběna Séquardtová - hoboj, Luboš Hucek, fagot / sólisti Českej filharmonie (ČR)

2. 4. (št) 18.00 Komorné združenie TUBAROSE

5. 4. (ne) 18.00 Klavírne komorné trio. Monika Chupáčová - klavír, Branislav Bielik - violončelo, Anna Izakovičová - flauta

Usporiadateľ: Mesto Nitra, vstupné: 2€, - , predpredaj: NISYS

30. 3. (po) 18.00 Mzungu (Beloch). Rozprávanie a projekcia fotografií mladého doktora, ktorý rok zažíval krásy, ale aj nebezpečenstvá života mladého misionára v moslimskom veľkomeste v Tanzánii. Usporiadateľ: Klub Quo Vadis, vstup voľný

Nitrianska hudobná jar ZUŠ

23. 3. (po) 18.00 Koncert ZUŠ J. Rosinského, Nitra

24. 3. (ut) 18.00 Koncert ZUŠ Jozefa Kresánka, Bratislava

25. 3. (st) 18.00 Koncert Glasbena škola, Radovljica (Slovinsko)



26. 3. (št) 18.00 Komorný orchester Collegia Cantorum

Usporiadateľ: ZUŠ J. Rosinského v Nitre spolupráci s Mestom Nitra, vstup voľný

Kružok mladých filatelistov

Kružok mladých filatelistov, Párovská ul. 42 (členovia sa schádzajú vo filatelistickom obchode NR ZBERATEL - vchod z dvora. Ďalšie schôdzky krúžku budú každý piatok v mesiaci o 16.00 h.

Každý člen dostane zadarmo známky do svojej zbierky, môže si vymieňať známky s ďalšími členmi krúžku, naučí sa správne odlepovať známky z listov, vyhľadávať ich v katalógoch a oceňovať ich, naučí sa pripravovať exponáty na filatelistické výstavy a zahrá si filatelistické hry. Kontakt - Ján Maniaček, 733 50 60, Dlhá ul. 56

Nitrianska hviezdáreň

5. 3. od 18.00 h Večerné pozorovanie oblohy (verejnosť)

9. - 20. 3. Vesmír očami detí (výstava detských výtvarných prác, doplnená raketovými modelmi) 10.00 h do 17.00 h (v prac. dňoch okrem utorka)

12. 3. o 17.00 h **Zasadnutie astronomickej rady** o 18.00 h **Astronómická poradňa**

Každú stredu a štvrtok o 9.00, 10.30, 13.00 h Exkurzie do astronomickej pozorovateľne pre skupiny zo škôl. Návštevy treba vopred dohodnúť na č.t. : 037/653 74 49 (aj odkazovač)

Detský klub Labuť

Centrum profesionálnej krátkodobej starostlivosti pre deti predškolského veku, poskytnie ochranné krídla vašim deťom, keď ste zaneprázdnení. Objednávky vopred telefonicky na 0905 146 129. Poskytnutá starostlivosť je za cenu 70 SK/2,32 Euro za 1 h. Nájdete nás v Nitre na Mlynskej ul. 4, v centre mesta, oproti OD TESCO, 4. poschodie. www.detskyklub.peruno.sk

Dom Matice slovenskej

Dolnočermánska ul. č. 737, č. tel., fax.: 037/656 62 28
Pokračovanie výstavy akad. mal. Ladislava Vanču z Katedry masmediálnej komunikácie Fiozofickej fakulty UKF v Nitre v DMS počas pracovných dní od 9.00 do 15.00 h celý mesiac.

18. 3. Výchovný koncert pre žiakov ZŠ v DMS od 9,00-12.00 h

Výstava kníh z vydavateľstva kníh z vydavateľstva MS s možnosťou kúpy

12. 3. o 15.00 h **Výročná schôdza záhradkárov v DMS**

Po - Pi: 9.00 - 15.00 h **úradné hodiny DMS**
Ut: každý páry 15.00-17.00 h **stretnutia klubu filatelistov pri DMS**

Ut: druhý v mesiaci 16.30 h **zasadnutie výboru MO MS**

15. - 16. h **úradné hodiny pre členov a sympatizantov MO MS**

St: 14.00 - 20.00 h **stretnutie krúžkov sazeziánskej mládeže**

Št: 10.00 - 11,30 h **nácvik Speváckeho zboru Nevädza pri DMS Nitra**

a Centre seniorov v Nitre

15. - 16.h **úradné hodiny pre členov a sympatizantov MO MS**

Št: 16.30 h **šachový klub**

Št: 15.00 - 16.00 h **úradné hodiny pre členov a sympatizantov MO**

Št: 17.00 h **stretnutie OZ ARCHA**

Pi 14.00- 20.00 h **stretnutie krúžkov salez. mládeže**

Ne: 15.00 h **stretnutie OZ Archa**

Centrum pre seniorov

CPS, Baničova č. 12, tel. 037/6925 510 - 11, otvorené po - pi: 9.00 - 17.00, so : 9.00 - 15.00

po: 9.00 - 12.00 skupinové cvičenie - vedie p. Griesbachová

po a st: 11.00 hod. - 16.00 hod. KD vedie p. Dilhoffová

ut: 13. 00 - 16.00 KD vedie p. Lietavová

9.30 - 12.00 ručné práce - vedie Ing. Vašutová

st: 9.00 - 12.00 skupinové cvičenie - vedie p. Griessbachová

št: 13.00 - 16.00 KD vedie p. Lietavová

pi: 12.30 - 16.30 kurz PC - vedie Ing. Mošťať

pi: 10.00 - 12.00 hod. zdravot. cvičenie - p. Kukučková

so: 13.00 - 14.00 kurz PC - vedie Ing. Mošťať

po - pi: 6.30 - 17.00 služby Denného stacionára

Kluby dôchodcov

KD Chrenová - so sídlom Ul. Okánika č. 6, Nitra

KD Dolné Krškany - so sídlom KD Krškany

KD Staré mesto - Domino, Nitra

KD Čermáň - so sídlom Baničova č. 12

KD Klokočina - so sídlom Baničova č. 12

Sociálny taxík

Poskytovanie prepravnej služby sociálnym taxikom na území mesta. Táto služba je určená seniorom a ťažko zdravotne postihnutým občanom s obmedzenou hybnosťou a imobilným občanom, ktorým preprava spôsobuje problémy. Vďaka sociálnemu taxíku sa táto skupina občanov môže bezpečne, včas a finančne prístupne dopraviť do nemocnice alebo k príbuzným. Na zdravotné vyšetrenia, ošetrovania a rehabilitačné úkony musia byť jazdy objednávané dopredu na telef. čísle 650 21 45.

Linka sociálnej pomoci

Na bezplatnom telefónnom čísle 0800 134 513 v po, str, a pi, vždy od 9. do 11.00 h - sociálne poradenstvo pre



občanov v sociálnej núdzi - usmernenie pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci. Informácie poskytujú zamestnanci odboru sociálnych vecí a zdravotníctva Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Detská linka pomoci

Máš problém, ubližuje ti niekto, potrebuješ sa niekomu zdôveriť, ale nemáš komu? Nikto sa nedozvie, že si na linku volal(a), ani čo si povedal(a), pokiaľ nebudeš chcieť inak. Za hovor na linku 0800 100 444 neplatíš. Volaj počas prac. dní od 14. do 20.00 h

Poradňa dojíčenia

Pozývame vás do Poradne dojíčenia v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva na Štefánikovej ul. 58 (vilka A) v Nitre, každú stredu od 14.00 - 15.30, kde vám poskytneme rady v príprave na dojíčenie vášho dieťaťa.

KNÍŽNICE V NITRE

Krajská knižnica Karola Kmeťa

Fraňa Mojtu 18, tel. 741 91 62: po.: 8,00 - 18,00 h., ut.: 9,00 - 18,00 h., st.: 8,00 - 18,00 h.

Klokočina - Jurkovičova ul., tel. 651 98 61: po. - pia.: 8,30 - 18,00 h. Bibliograficko-informačné oddelenie, **Samova 1**, tel. 651 98 87: po. - pia.: 8,30 - 15,30 h. - ponuka regionálnu literatúru.

Okrem odbornej a krásnej literatúry pre dospelých a deti knižnica ponúka špeciálne dokumenty (gramoplatne, mg kazety, videokazety, CD platne, CD ROM, DVD a patentové spisy), vyše 400 titulov periodík a zvukové knihy pre nevidiacich a slabozrakých.

V ponuke knižnice sú i výchovno-vzdelávacie podujatia pripravujúce čitateľa na prácu s knihou. Organizujú ich pracovníčky knižnice na Ul. Fraňa Mojtu č. 18 i v pobočke na Klokočine. V marci pokračuje 9. ročník čitateľskej súťaže „Čítajte s nami“ určenej žiakom 2. až 4. ročníkov ZŠ. **V dňoch 23. - 27. marca** sa v knižnici uskutoční **10. ročník Týždňa slovenských knižníc**. Je to týždeň zvýšenej aktivity a prezentácie knižníc smerom k čitateľom, ale aj smerom k odborným knihovníckym pracovníkom s ideovým motom „**Knižnice pre všetkých**“. V zmysle tohto hesla knižnica aj v tomto roku ponúka všetkým, ktorí sa v tomto týždni prídu zaevidovať, bezplatné členstvo na tento rok. Tak ako každý rok aj teraz vychádza knižnica v ústrety tým čitateľom, ktorí nevrátili knihy pred uplynutím stanovenej výpožičnej doby. Budú im odpustené sankčné poplatky za oneskorené vrátenie kníh.

Knižnica Agroinštitútu

Drážovská cesta, 949 74 Nitra, tel./fax: 037/733

Priamy telefonický kontakt 037/ 6560425 (volať v čase od 14.00 - 15.30 každú stredu) alebo 0907/670208 - kedykoľvek. Kontaktujte: MUDr. Borgulová, doc. PhDr.Boledovičová, PhD., tel.č. 0907 670 208.

Klub náhradných rodín NÁVRAT

Stretnutia v každý druhý piatok v mesiaci o 17.00 h v priestoroch Diecéznej katolíckej charity na Samovej 6.

Požičovňa

Požičovňa zdravotných a kompenzačných pomôcok zapožičiava pomôcky fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom na adrese: Baničova č. 12, 949 11 NITRA. *Prevádzková doba:* po - Ut - Št : 7.00 - 15.00, st: 7.00 - 16.00, pi: 7.00 - 14.00. *TEL.:* 6925511, 6925519

Akademická 4, NITRA Tel. číslo: 037/ 79 10 211

Špecializovaná odborná knižnica v oblasti manažmentu poľnohospodárstva, pedagogiky a psychológie prístupná pre verejnosť. **Výpožičné hod.: po - pi 8.00 - 15.00**

Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU

Štúrova 51. Verejná vedecká knižnica špecializovaná na poľnohospodárstvo a príbuzné oblasti. Čitatelia majú k dispozícii elektronický katalóg, elektronické plnotextové dokumenty, internet a široký okruh informačných služieb. **Otváracie hodiny: po. - štv.: 8.30 - 18.00 h, pia: 8.30 - 17.00 h**, tel. 6517 743, e-mail: slpk@uniag.sk

Univerzitná knižnica UKF

Drážovská cesta, 949 74 Nitra, tel./fax: 037/7336977, www.lib.ukf.sk.

Akademická knižnica, ktorá poskytuje knižničné a informačné služby pracovníkom, študentom univerzity a širokej verejnosti. Knižnica je vedecko-informačným, bibliografickým a poradenským pracoviskom. Zabezpečuje bibliografickú registráciu publikačnej činnosti pedagógov, vedeckých pracovníkov a doktorandov.

Otváracie hodiny:

študovňa ŠD Zobor: po-st: 10.00 - 18.00, štv: 8.00-16.00, pi: 8.00-14.00, so: 8.00-13.00

študovňa FF Hodžova ul.: po: 10.00-18.00, ut-štv: 8.00-18.00, pi: 8.00-14.00, so: 8.00-13.00

študovňa Kraskova ul.: po-pi: 8.00.-16.00

BRITSKÉ CENTRUM, pôsobiace pri Univerzitnej knižnici UKF v Nitre, pozýva návštevníkov do svojich priestorov na Hodžovej ul. 1. Požičiavame aktuálne britské časopisy, súčasnú britskú beletriu a najnovšie publikácie z oblasti výučby a štúdia anglického jazyka. Kontakt: www.uk.ukf.sk, tel. 037/6408105.



N I S Y S

Nitriansky informačný systém, Štefánikova tr. 1, Nitra
INFOTEL.: 0042137/161 86, č. tel. 037/741 09 06, fax:
741 09 07, e-mail: info@nitra.sk, www.nitra.sk
poskytuje:

- informácie o podnikoch a firmách v meste Nitra, o kultúrnych podujatiach, o športe a relaxe, o službách všetkého druhu, o pamätihodnostiach a zaujímavostiach,
- zabezpečuje predaj máp, predaj publikácií o Nitre a Slovensku, predaj kultúrno-spoločenského mesačníka NITRA, predaj spomienkových a darčkových predmetov, predaj pohľadníc...
- vykonáva ubytovací servis, faxové a kopírovacie služby, vylepovanie plagátov

BOHOSLUŽBY V NITRE

Rímskokatolícke bohoslužby:

Katedrálnej chrám - Bazilika sv. Emeráma, Nitriansky hrád: : po - so 7.30; ne - 7.00, 9.00 h

Kostol sv. Ladislava - piaristi: po - pia 7.00, 12.15, 18.00, so 7.00, 18.00; ne 7.00, 8.30, 10.00, 11.15-deťom, 18.00 h

Kostol Navštívenia Panny Márie na Farskej ulici, Kláštor: po - so 6.00, 7.00, 16.15; ne 6.00, 7.30, 9.00, 10.30 detská a 16.15 h

Kostol sv. Petra a Pavla, františkáni: po - so 6.30, 18.30 h; ne 7.00, 8.30, 10.00, 11.15 v maďarskej reči, 18.30

Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Kalvária: : po - so 6.30 h a 18.00; ne 7.00, 9.00, 10.30 d

Kaplnka v nemocnici: po - pi o 15.30 h; ne o 10.30

Kostol sv. Gorazda, Klokočina: po - pi 6.30 h a 18.00 h - po-pi; v so 6.30; ne 6.30, 8.00, 9.30, 11.15 a 18.00 h

Kostol sv. Martina, Chrenová: : po - so 6.30, 17.30; ne 6.30, 8.00, 9.30 detská, 11.00 a 17.30 h

Kostol sv. Ur., Čermán: 8.30; 9.30 a 11.00 h

Kostol sv. Františka Xaverského, Dražovce: št - so: 7.00; denne o 17.00; ne 8.00 a 10.00 h

Kostol sv. Petra, Janíkovce: po - pia v zime o 18.00, v lete o 19.00; so o 7.00; ne o 8.00 a 10.45 h

Kostol - Nar. Panny Márie, Horné Krškany: pi 17.00; ne 9.00 h

Kostol sv. Ondreja, Dolné Krškany: 7.30, 10.30 h

Kostol Všetkých svätých, Kynek: št 18.00; ne 9.15 h

Kostol sv. Cyrila a Metoda, Mlynárce: po, str, pi o 18.00; ne 8.00, 10.30 h

Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Párovské Háje: -: ne 11.00 h, str 18.00 h, v každý prvý pi v mesiaci 19.00 h

Kaplnka sv. Vincenta, Sındolka (Marianum): po - so 6.25; ne 9.00 h

Oznam pre darcov krvi

Pracovisko Národnej transfúznej služby SR v Nitre oznamuje odberové hodiny počas pracovných dní: po, str, št, pi, 6.30 - 12.00, ut 6.30 - 17.00
Darovať krv môžu zdraví ľudia vo veku od 18 do 65 rokov, ktorí majú aspoň 50 kg. Súčasne ich upozorňujeme, že na odber nemusia prísť hladní, stačí sa len vyvarovať masťným jedlám a alkoholu. Mesto Nitra podľa cenového výmeru 1/2005 v zmysle § 20, ods. 5 zákona c. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov určilo na linkách mestskej autobusovej dopravy cenu cestovného za jednotlivú cestu pre držiteľov najmenej ZLATEJ JANSKÉHO PLAKETY na 2 Sk. Platí to pre lístok zakúpený u vodiča aj pre EZCK. Pre poskytnutie zľavy si treba zakúpiť „kmeňovú kartu“.

Kostol sv. Imricha, Štítáre: st 19.30 h, ne 9.00 h alebo 10.30 h podľa vyhlásenia

Kostol sv. Urbana, Zobor: st - pi 16.30; ne 8.00, 11.15 h

Kaplnka sv. Svorada, LÚ Zobor: st 15.45; ne 11.00 h

Kláštor najsvätejšej trojice

Služobnice ducha svätého ustavičnej poklony, Dražovská 15. Bohoslužby: po-so o 6.45, ne o 8.00 h.

Starokatolícka cirkev na Slovensku

V nedeľu a v prikázané sviatky o 9.00 h v kaplnke sv. Gorazda na Chrenovskej č. 15.

Gréckokatolícke bohoslužby:

Párovce - Kostol sv. Štefana, - iba v nedeľu o 10.00 h.

Cirkev adventistov siedmeho dňa

Bohoslužby v každú sobotu o 9.45 h v modlitebni za kostolom na Ulici Fraňa Mojtu č. 10. www.casd.sk

Cirkev bratská

V nedeľu o 10.00 h na Nitrianskej ulici č. 21

Evanjelické bohoslužby

Ul. Andreja Sládkoviča č. 12 - **Evanjelický kostol Ducha Svätého:** V nedeľu o 10.00 h s detskými službami Božími a vo št o 18.00 h. V ut o 19.00 h - biblická hodina pre staršiu mládež, v pi o 17.00 h pre dorast.

Reformovaná kresťanská cirkev

V nedeľu o 8.30 h v modlitebni za starým kalvínskym kostolom na Ulici Fraňa Mojtu

Kresťanský zbor

Podzámska ul. 17, Nitra, ut 18.30, ne 9.30, 16.00

Jubilanti v roku 2009



V mesiaci MAREC 2009 oslávia významné životné jubileum títo občania mesta Nitra:

75 rokov: Jozef Adámek, Klára Balázsová, Irena Barátová, Ladislav Barčák, Sidónia Bartolenová, Jozefa Batíková, Barbora Blaškovičová, Ing. Jozef Bruchtel, Ing. Milan Buffa, Rozália

Deutschová, Viktor Drinka, Jana Fitošová, František Gallovič, Prof. Ing. Rudolf Grofík, CSC., Ing. Egon Gyarmathy, RSc., MUDr. Milan Halás, Anton Hanus, Matilda Hochmannová, Emília Hochmanová, Július Kováč, Katarína Kováčová, Jolana Líškova, Mária Marková, Doc. Ing. Tamara Marková, Jozef Matický, Alžbeta Micháľková, Mária Michalková, Helena Molnárová, Kristína Moravčíková, Imrich Osif, Albín Patúc, Vilma Petkešová, Ing. Ján Praslička, Alžbeta Rišková, Ludmila Smutná, Anna Širková, Alojz Škarbala, Šarlota Šupková, Ladislav Varga, Valéria Vassova, MUDr. Alena Vrbovská, Terézia Zabadalová, Tomáš Žákovič

80 rokov: Františka Bencová, Alica Bogyová, Ludovít Bradáč, Ružena Čepeláková, Helena Čerňáková, MUDr. Juraj Detvay, Katarína Dimitrová, Justína Ďuriačová, Viliam Fačkoveč, Augusta Farská, Mária Franková, Irena Gajdošová, Matilda Gyepesová, Viktor Hrotek, Mária Hubinská, Mária Husárová, Ing. Jozef Janák, Magdaléna Jesenská, Matilda Karabínová, Anna Karabová, Mária Katerinková, Tibor Kreškóci, Mária Kysucká, Štefan Majtényi, Anna Maťová, Mária Maťová, Alžbeta Mináriková, Mária Panáčková, Ludmila Peciarová, Mária Pehaničová, Aladár Pekár, Štefan Piršel, Jozef Porubský, Milan Pribyl, Otlia Račeková, Melánia Schniererová, František Stoch, PhMr. Katarína Šuraniová, Gertrúda Švančarová, Jozef Talapka, Vilma Vöröšová, Ing. Milan Žiška

85 ROKOV: Mária Adamíková, Margita Fodorová, Jozef Harmat, Hermína Hildebrandová, Helena Himlerová, Mária Hubinská, Jozefína Inovecká, Jozef

Korček, Anna Magdinová, Helena Matejíčková, Mária Mesárošová, Jozef Pagáč, Herbert Schronk, Rozália Tomková, Rudolf Vacula, Erich Veselský, Mária Vinceová, Mária Zentálová

86 ROKOV: Jozefína Bobeková, Helena Fridrichová, Anna Havelková, Terézia Hrnková, Zlatica Hubinská, Ondrej Ilavský, Valéria Janegová, Albína Kunová, Helena Laurinská, Karol Lučan, Anna Marková, Matej Muzika, Vojtech Nány, Lenka Ormisová, Alžbeta Panovová, Karolína Pernická, Margita Poláková, Jozef Sládeček, Anna Steinerová, Juraj Štefánik, Rudolf Šumichrast, Ludovít Zaujec

87 ROKOV: Mikuláš Bánoš, Júlia Baranovičová, Anna Betáková, Jolana Fábryová, Veronika Felzenová, Anna Kolárová, Mária Mikulíková, Ida Monozlayová, Mária Mošatová, Anna Ostertágová, Mária Podjavorinská, Ján Sabol

88 ROKOV: Anna Černošková, Vincent Fuchs, Jozefína Hanulová, Jozef Ivanič, Gabriela Korcová, Terézia Michalíková, Andrej Palár, Mária Pogranová, Helena Sedláčková, Juliana Szabová, Mária Tancíková, Helena Trojčáková, Jozef Uher, Apolónia Vašková

89 ROKOV: Emília Danková, Emília Duchoňová, Margita Hrbatá, Andrej Škvarrek, Katarína Vencelová

90 ROKOV: Ružena Juhászová, Terézia Konkušová, Valéria Kručayová, Henrich Lipský, Helena Madová

91 ROKOV: Alžbeta Domanická, Jozef Golas, Alžbeta Konečná, Mária Láziková, Margita Wildová

92 ROKOV: Mária Očenášová, Mária Sládečková

93 ROKOV: Margita Havráneková

94 ROKOV: Helena Benková, Agneša Kopecká

95 ROKOV: Rudolf Holec, Anton Uher

97 ROKOV: Anna Sihlovcová

98 ROKOV: Helena Sovičová

Odišli spomedzi nás

V mesiaci **JANUÁR 2009**
nás opustili títo občania mesta Nitra:

Alžbeta Chobotová, 93-r., Piešťanská 35
Mária Verešová, 81-r., Považská 14
Ing. Jozef Fančovič, 83-r., Hodžova 8
František Gyulai, 80-r., Janka Kráľa 47
Rozália Valentová, 85-r., Golianova 135
Michal Krupa, 85-r., Spojovacia 20
Hedviga Žákovičová, 82-r., Rolnícka 43
Valéria Hudecová, 52-r., Novomeského 9
Viktor Učeň, 64-r., Clementisova 45
Janka Lukáčová, 39-r., Hlboká 87
Kristína Mináriková, 83-r., Dlhá 76
Valéria Koszoruová, 65-r., Cirmánska 4
Ján Muzika, 59-r., Jurkovičova 21
Viliam Tatai, 54-r., Martinská dolina 6
Ing. Juraj Valehrach, 81-r., Hviezdna 2
Gizela Némethová, 85-r., Dolnočerm. 62
Erika Ružičková, 66-r., Štúrova 41
Ing. Michal Bihunec, 90-r., Štef. tr. 122
Ján Michalík, 87-r., Jurkovičova 23
Juliana Vargová, 96-r., Šulekova 23
Ján Bielak, 79-r., Korčekova 5
Margita Majerčíková, 82-r., Tríbečská 3
Ing. Jozef Puskajler, 79-r., Bizetova 3
Jozef Zelenický, 77-r., Holubyho 7
Helena Krajčírová, 81-r., Dolnočer. 62
Ludovít Šandrik, 87-r., Štefánikova tr. 16
Ladislav Rafael, 52-r., Jána Zelenáka 3A
Mária Šangalová, 64-r., Beethovenova 9
Jaroslav Šinský, 51-r., Jána Zelenáka 28

Anna Audyová, 66-r., Ďurčanského 23
Aurélia Balážiová, 80-r., Vikárska 3
Ing. Ivan Bobček, 66-r., Tr. A. Hlinku 53
Ján Olach, 68-r., Kukučínova 1
Alžbeta Lincmaierová, 76-r., Pri Čer.križi 5
Jozef Čertík, 70-r., Bojnická 3
Helena Illášová, 84-r., J. Kráľa 2
Juraj Michalička, 55-r., Bellova 4
Margita Obertová, 82-r., Šípová 7
Marta Lišková, 72-r., F. Mojtu 40
Valéria Mlyneková, 89-r., Krátka 2
Júliua Vágai, 59-r., Tr. A. Hlinku 20
Ing. Stanislav Košalko, 62-r., Trnavsk. 11
Mária Burianová, 84-r., Kopanická 56
František Martiška, 93-r., Holubyho 17
Emília Patrovičová, 78-r., Dvorská 1
Paulína Banková, 84-r., Kochova 8
Mária Fridrichová, 43-r., Braneckého 5
Peter Časta, 48-r., Tríbečská 7
Mária Havalová, 69-r., Jurkovičova 23
Margita Jeleňová, 76-r., Hlboká 51
Peter Porubský, 53-r., Benkova 30
Kornélia Dolejšová, 78-r., Kráľovská cesta 5
Filoména Lahučká, 69-r., Dunajská 6
Pavol Pernický, 87-r., Hodžova 5
Helena Frantová, 85-r., F. Mojtu 42
Jozef Kertész, 55-r., Dubíková 40
Helena Romanovská, 84-r., Štefánikova tr. 27
Štefan Sapár, 79-r., Považská 14
František Kačic, 62-r., Považská 14
Viliam Bednárik, 67-r., Železničarska 52
Amália Koišová, 84-r., Hodžova 8
Emília Paučová, 68-r., Chmeľová dol. 2
Anna Molnárová, 86-r., Ružová 99
Jana Ondříšková, 52-r., Ďurčanského 21

POVEDALI SI „ÁNO“

V mesiaci **JANUÁR A FEBRUÁR 2009** sa na spoločnú cestu
životom vybrali tieto dvojice:



17. januára: Tomáš Dittrich z Bratislavy -
Petražalky a Elena Černoňorská z Bratislavy -
Karlovej Vsi, Radko Chobot a Eva Ružová,
obaja z Nitra, sobáš uzatvorený v Nitrianskych
Hrnčiarovciach: Milan Matyó z Hostovej
a Mária Uhrovská z Nitrianskych Hrnčiaroviec
31. januára: Ing. Albín Karcol a Ing. Mária
Závodská, obaja z Nitra
14. februára: Miloš Rízek a Miroslava
Fazekašová, obaja z Nitra, Jozef Klištinec

a Magdaléna Brezinová, obaja z Nitra, Štefan
Žitný z Nitra a Lenka Roháčová z Nových
Sadov, Viktor Kováč zo Žirán a Lenka
Greppelová z Jelenca, Miroslav Svajčík
z Hostia a Mgr. Stanislava Judáková z Rajčian,
Juraj Mrázik z Cabaja a Eva Ivančíková z Nitra
Martin Okoličányi a Martina Hrušovská, obaja
z Nitra, Marek Muzika a Martina Gulášová, oba-
ja z Nitra

Vráti sa cisárovná do Pribinovej Nitry?



Deti cisárovnej sa často zdržiavali na Slovensku. Najmä synovia Jozef II. a Leopold II. neraz cestovali po Slovensku. Fárili aj do štiavnických a kremnických baní. Cisárovná reformovala štúdium aj na trnavskej univerzite, jedinej svojho druhu v mnohonárodnom Uhorsku. Počas jej panovania vznikla aj prvá banícka škola na svete - v Banskej Štiavnici. V Senci nechala otvoriť školu na výchovu úradníkov.

Veľprepoštvu v Nitre sa hrdilo jej rodným listom. Preto nečudo, že na budove bola umiestnená jej takmer 200 centimetrov vysoká jazdecká socha. Koncom 2. svetovej vojny aj túto budovu bombardovali a jazdeckú sochu značne poznačili.

Seminaristi zvyšky tejto sochy pozbierali a uložili do biskupskej záhrady pod Nitrianskym hradom, kde časti tejto barokovej sochy zostali takmer zabudnuté, zarastené burinou.

Akademický sochár Miroslav Černák dostal ako diplomovú prácu zrekonštruovať toto jedinečné dielo cisárovnej spod Nitrianskeho hradu. Rozprával mi, ako zalamoval rukami, keď videl hŕbu zvyškov sochy Márie Terézie. Mladého sochára povzbudzoval fakt, že je to jediná socha na Slovensku. Bratislavské súsošie s cisárovnou pri Dunaji, na Korunovačnom vršku českí legionári po 1. svetvej vojne (1918) necitlivo zničili. O to väčšiu cenu má zrekonštru-

Cisárovná Mária Terézia (1717 - 1780) sa natrvalo zapísala do európskych a uhorských dejín, čiže aj do slovenskej histórie. V Nitre zriadila veľprepoštvu v 70-tych rokoch 18. storočia. Architektom a staviteľom budovy veľprepoštva pod Nitrianskym hradom bol rakúsky stavitel František Anton Hildebrand (1719 - 1797). Bol známym barokovým architektom viedenského cisárskeho dvora. Zúčastnil sa aj na prvej prestavbe Bratislavského hradu, v ktorom trvale žila dcéra cisárovnej Mária Kristína (1742 - 1798). Vzťah M. Terézie k Slovensku nebol zanedbateľný. V Bratislave ju korunovali na uhorskú kráľovnú. Na korunováciu do Bratislavy prišla so svojou suitou lodou z Viedne 20. júna 1741. Po veľkolepej korunovácií zostala v Bratislave ešte niekoľko mesiacov. Manžel cisárovnej, František Lotrinský, sa často zdržiaval na Slovensku, kde dohliadal na svoje hospodárstvo na Záhorí. V Šaštíne zriadil textilku, v Holíči dal postaviť reprezentatívny kaštieľ a keramikársku manufaktúru. Na Kopaniciach zriadil chov ušľachtilých koní a rybníky.

ovany nález tejto jazdeckej sochy cisárovnej Márie Terézie, ktorá vládla v Uhorsku štyridsať rokov!

Mladému sochárovi sa podarilo sochu zreštaurovať. Nebola to ľahká práca. Musel preštudovať mnohé dokumenty, konzultovať s profesionálmi. Napokon sa socha zaskvela v plnej kráse a patrí do historického vedomia slovenskej minulosti.

Akademický sochár Miroslav Černák mi rozprával o svojom sklamaní z postoja vtedajšieho vedenia mesta.

„V roku 1990 som štyrikrát hľadal pochopenie a podporu pre myšlienku urobiť kópiu jazdeckej sochy cisárovnej

pre Nitru. Predpokladal som, že tu nájdem ochotu hľadať riešenie, aby sa socha zaskvela aj v Nitre, pre ktorú bolo toto barokové dielo vyhotovené. Žiaľ, záujem tu nebol. Aj to je jedna z príčin, prečo zreštaurovaná socha cisárovnej Márie Terézie nie je umiestnená v Nitre, ale v Bratislave. „Je možné urobiť kópiu pre Nitru?“ spytujem sa. „Pravdaže. Po vzájomnej dohode nič nebráni tomu, aby sa cisárovná Mária Terézia vrátila do Nitry.

Môžeme konštatovať, že cisárovná po vyše polstoročí vstala z mŕtvych. Historici, ale aj reštaurátor predpokladajú, že jej trvalé miesto by

mala mať baroková socha v Nitre. Napokon, každý sa rád vracia do svojho rodiska. Nečudo. V Nitre chýba socha kráľa Svätopluka, jazdecká maketa od akademického sochára, Nitranu Vojtecha Matušinca (1917 - 1992) sa nachádza v Slovenskom poľnohospodárskom múzeu v Nitre. Chýba nám socha sv. Gorazda, zakladateľa slovenského a slovanského písomníctva so svätcami Cyrilom a Metodom. V súčasnosti je súsošie Márie Terézie umiestnené v pivničných priestoroch Bratislavského hradu. Nemalo by zdobiť nitriansky Biskupský úrad?

Laco Zrubec

Divadelná lahôdka - Kráľ Lear

Po Macbethovi a Hamletovi vstupuje na nitriansku scénu Kráľ Lear! Veľká postava génia shakespearovskej tvorby - žiarivý klenot svetovej dramatickej literatúry dostáva priestor na nitrianskej scéne, aby uzatvorila trilógiu uvedenia veľkých kráľovských hier Williama Shakespeara v netradičných interpretáciách a podobách na prelome tisícročí na javisku DAB Nitra.

Prvá čítacia skúška sa začala koncom januára v réžii Ondreja Spišáka. Hru preložil Lubomír Feldek, ktorý do Nitry pri tejto príležitosti osobne zavítal. Dramaturgiu inscenácie má Daniel Majling, scénu predstavil Marián Geišberg ako hosť. Početný zástup šľachticov hrajú všetci členovia mužskej časti hereckého súboru: Ivan Vojtek, Milan Ondřík, Martin Hanálka, Miloslav

Kráľ, Branislav Matuščin, Ivan Kadlečík, Peter Oszlík, Vladimír Bartoň, Marcel Ochránek, Martin Rybárik, Milan Friatich, Juraj Hrčka, Ján Kováčik, Juraj Loj. Tri ženské postavy Learove dcéry hrajú Zuzana Moravcová, Renáta Ryníková a Zuzana Porubjaková.

Kráľ Lear - to je tak trochu rozprávka, ale aj jedno z najväčších podobenstiev o ľudskom údele vo svetovej literatúre. Kráľ Lear, to je veľká dráma aj dilema; polemika so smrťou aj so životom; sumár prežitého - cennej ľudskej skúsenosti. Strhujúce scénické podobenstvo aj dramatický veľkopribeh. Osudová predurčenosť konania postáv, ich vzájomné stretý, pády, ale aj výhry... Množstvo otáznikov... Výzva pre divákov, aby zažili v spoločnosti postáv tohto geniálneho dramatického kolosu

okamihy javiskovej mágie. Možnosť poznania nepredvídateľnosti vlastného osudu...

Záchvevy prežitku obyčajného ľudského šťastia, pochybností, lásky, zrady, dôvery... Premiéra inscenácie sa uskutoční v piatok 17. apríla 2009 vo Veľkej sále DAB.

Na jar nás ešte čaká uzatvorenie ďalšej trilógie - Višňový sad. Uzatvorí čechovskú trilógiu, ktorá sa začala Čajkou a pokračovala veľmi úspešnými Tromi sestrami. Súčasná interpretácia dvoch pilierov svetovej drámy - Kráľ Lear a Višňový sad - môžu divákovi priniesť vzrušujúce chvíle divadelnej mágie a tajomstva.

Ale aj inšpiratívne zážitky zo stretnutia s týmto „velkopríbehmi“, ktoré kladú najzásadnejšie otázky o zmysle existencie človeka na tomto svete.

Ludmila Synaková

Spútanie - drogový svet očami mladých

V Krajskom osvetovom stredku v Nitre otvorili v pondelok 19. januára výstavu „Spútanie - drogový svet očami mladých“, ktorá je výsledkom súťaže Plagát roka. Súťaž sa konala pri príležitosti Európskeho týždňa boja proti drogám a zapadá do rámca podujatí, organizovaných v rámci celoslovenského projektu NITRA - MESTO PREVENČIE 2009, do ktorej sme sa ako mesto zapojili na sklonku minulého roka.

Do súťaže, ktorú vyhlásil Odbor školstva NSK spolu s KOS Nitra, sa zapojilo 21 SŠ. Súťažilo sa v dvoch kategóriách: počítačová grafika a rozličné výtvarné techniky.

V prvej kategórii 2. miesto patrí A. Merkovej zo Strediska praktického vyučovania na Ďurčanského ulici v Nitre. O 3. miesto sa podelili L. Koteková z Obchodnej akadémie v Nitre a S. Patóčsová zo Strediska praktického vyučovania na Ďurčanského ulici v Nitre. V kategórii „Rozličné výtvarné



Víťazi ocenení v súťaži Spútanie - drogový svet očami mladých.
Foto: L. Synaková

techniky“ získala prvenstvo V. Krnáčová z Pedagogickej a sociálnej akadémie z Levíc, ktorej práca sa porote páčila natoľko, že poslúžila ako hlavný motív na plagát. Vedúca odboru školstva NSK H. Psoťová povedala, že keď pred 4 rokmi túto súťaž začali organizovať, mysleli si, že mladým ľuďom povedia, aké sú drogy škodlivé. Postupom času z tejto ilú-

zie vytriezveli. „Nie je dôležitý pohľad dospelého človeka, ale názor spolužiaka. Drogý sú ako chobotnica, prerastajú všade. Žiaľ, ani školy a školské zariadenia nie sú voči tejto pliaške imúnne. Dúfam, že aj táto súťaž a putovná výstava ponese posolstvo STOP drogovej chobotnici!“ zdôraznila H. Psoťová.

Ludmila Synaková

Posledné zbohom dramaturgovi



V utorok 3. februára 2009 zomrel dlhoročný dramaturg nitrianskeho divadla Ján Laca. Jeho dramaturgické pôsobe-

nie na doskách Krajského divadla, ako aj Divadla Andreja Bagara v Nitre bolo poznačené vysokou mierou odbornej erudovanosti, zaangažovanosťou a osobným zánietením. Ján Laca bol vždy profesionálom na svojom mieste a s jeho osobou zostanú navždy spojené oslavy 750. výročia od udeľenia kráľovských výsad mestu Nitra, na ktorých sa podieľal ako dramaturg.

V roku 1954 bol jedným z prvých absolventov Vysokej školy múzických umení v Bratislave v štúdiu divadelnej vedy, odbor dramaturgia. Ako dramaturg začínal na Novej scéne.

Od roku 1955 až do odchodu na dôchodok pôsobil v Divadle Andreja Bagara v Nitre.

Ján Laca sa narodil 12. decembra 1928 v Tajnej. V roku 1954 bol jedným z prvých absolventov Vysokej školy múzických umení v Bratislave v štúdiu divadelnej vedy, odbor dramaturgia. Ako dramaturg začínal na Novej scéne, od roku 1955 už pôsobil v nitrianskom divadle. Spolu s mladým režisérom Pavlom Hasprom a s novými hereckými posilami z VŠMU dokázali v priebehu niekoľkých sezón dostať divadlo v Nitre medzi vtedajšie popredné československé di-

vadnelné súbory. Ján Laca sa popri dramaturgickej práci venoval prekladom divadelných hier z maďarčiny, z ruštiny a z češtiny. K veľmi úspešným predstaveniam patrili Molnárova Olympia, Ostrovského Les alebo Horničkovi Dvaja muži v šachu. V 80-tych rokoch 20. storočia spolupracoval najmä s režisérom Karolom

Spišákom a do programových bulletinov prispieval portrétmi členov DAB a historiografickými úvahami. Bol iniciátorom a dlhoročným organizačným pracovníkom festivalu Májová divadelná Nitra a súčasne redaktorom festivalových bulletinov. Ján Laca zostal aktívnym aj v seniorskom veku. Poradil, pomohol slovenským ochotní-

kom. Odchodom Jána Lacu stráca slovenské divadelníctvo osobnosť s veľkým srdcom. Posledná rozlúčka s 81-ročným dramaturgom sa uskutočnila v Štúdiu Divadla Andreja Bagara (DAB) v Nitre vo štvrtok 5. februára o 13.00 hodine. Jána Lacu pochovali v cintoríne v Tajnej.

(red.)

Po stopách Štefánika, Beňovského a Kukučína

Cestovateľ a v jednej osobe spisovateľ František Kele zavítal do Nitry. V preplnenej klubovni Kostola Ducha svätého na Ulici Fraňa Mojtu ho s nadšením vítali jeho fanúšikovia. Hneď od prvých minút hltali jeho slová, prostredníctvom ktorých sa preniesli na najvyššie končiare sveta a do ďalekých kútov všetkých svetadielov.

František Kele je považovaný za cestovateľa 20. storočia. Má za sebou viac ako 70 veľmi náročných ciest a výprav. Ktorá z nich je podľa neho najúspešnejšia? „Na túto otázku sa jednoznačne nedá odpovedať. Vážim si, ak sa všetci vrátíme domov živí a zdraví, keď sa nepobijeme, keď nás nezasiahne ponorková choroba a keď sa na seba tešíme.“

Na vrchole Mont Blancu stál po prvý raz v roku 1955 ako člen reprezentačného družstva horolezcov Československého.

„Som si istý, že moja manželka precestovala ako žena množstvo krajín a svetadielov. Nemohla sa zúčastniť len tých najnáročnejších ciest, ako napríklad cesty na severný pól. Kiežby aj iné ženy videli toho tolko čo ona - od južných Galapág v Južnej Amerike až po ostrovy v Južnej Indonézii. V minulosti bolo oveľa ľahšie dostať sa do zahraničia ako



Člen predsedníctva Spoločnosti M. R. Štefánika F. Kele (vľavo) s J. Maniáekom, ktorý besedu zorganizoval.

dnes. Starosti s výjazdovými doložkami, povolením pobytu a vízami sa prekonali podstatne ľahšie ako dnešné problémy s nedostatkom peňazí. V marci oslávi 73 narodeniny. Odkedy mu ubudlo síl, špičkové horolezectvo zavesil na kliniec a začal viac cestovať a venovať sa trom veľkým Slovákum - Štefánikovi, Beňovskému a Kukučínovi.

František Kele má pred sebou stále dosť cestovateľských snov. Prezradil nám aj definíciu cestovateľského sna - Nieкто múdry raz povedal: „Človeče, dávaj si pozor, lebo všetko o čom budeš úpenlivo

a dlho snívať, to sa ti splní.“

V marci ho čaká cesta do francúzskej Polynézie, kam sa vyberie so Spolkom rodákov Štefánika z Košarísk. Dlho sa neoddychne, pretože odtiaľ cestuje na Madagaskar, kde sa stavia veľký pamätník ďalšieho veľkého slovenského cestovateľa - Mórica Beňovského. Koncom augusta ma čaká britská Kolumbia, kde hľadá ďalšie stopy po Beňovskom. Je o ňom málo známe, že pri Beringovom mori bol skôr ako James Cook. Na jeseň sa F. Kele vyberie po stopách Martina Kukučína.

Ludmila Synaková

Videnie sveta podľa Martina Činovského

Obdivovatelia poštových známok si do 29. marca môžu prísť popáť zrak do Salónu Nitrianskej galérie, kde sprístupnili výstavu nášho popredného grafika, rytca poštových známok a pedagóga na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, Martina Činovského.

Nitrianskej verejnosti sa predstavuje súbornou výstavou pod názvom **IDENTITY**, ktorú stelesňujú návrhy a rytiny poštových známok, voľná grafika, ale aj maliarska tvorba, ktorej sa začal venovať v posledných piatich rokoch.

„Rytcetvo poštových známok a cenín vzniklo vďaka prof. Brunovskému, ktorý ma po skončení školy nahovoril, aby som sa tomuto remeslu začal venovať vo forme umeleckej aspirantúry. Od vzniku ČSR - v roku 1918 - si totiž poštové rytcetvo známok prisvojili Česi a na Slovensku nebol žiaden rytec. Praha sa obávala, že sa vychová falšovateľ. Moja aspirantúra prebiehala oficiálne - pod záštitou Ministerstva školstva SR,“ spomína si na začiatky M. Činovský a priznáva, že bez prof. Albína Brunovského by slovenská poštová známka nebola taká, aká je dnes.

M. Činovský si na prof. Brunovského spomína dodnes veľmi rád. Spoločne vyučovali na Katedre grafiky Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave. Rešpektujúc skromnosť M. Činovského však treba uviesť, že bez neho, ako prvého slovenského ocelorytca a jeho žiaka Františka Horniaka by slovenská známoková tvorba nebola dosiahla takú umeleckú úroveň, akéj sa dnes teší. Jedinečná je tým, že v známokovej tvorbe Martina Či-



V salóne Nitrianskej galérie sprístupnili výstavu Martina Činovského. Na foto s kurátorkou výstavy Martou Hučkovou. Foto: L. Synaková

novského cítiť predovšetkým grafické umenie, ako prostriedok výtvarného vyjadrenia.

„Na svoju prvú známku si spomínam veľmi dobre - boli to Majstrovstvá sveta vo volejbale žien v Prahe. Tejto známke patrí prívlastok „československá známka“! Za prvú slovenskú známku však možno považovať známku, pripomínajúcu 125. výročie Matice slovenskej, ktorá vznikla v roku 1988. Slovičko „slovenská“ jej však patrí preto, že sa na jej vzniku podieľali dvaja slovenskí autori - prof. A. Brunovský robil výtvarný návrh a ja - ako rytec - som ju zrealizoval do podoby známky,“ hovorí Martin Činovský, ktorému však patrí prvenstvo pri vzniku oficiálne prvej slovenskej známky v roku 1993.

„Okolo vzniku prvej slovenskej známky sa rozprávali rôzne historiky. Keď som začínal s prípravami na realizáciu, skoro ma obvinili zo šírenia poplašnej správy o rozpade Čes-

koslovenskej republiky!“ zdôrazňuje zložitnosť situácie. „S podporou vtedajšieho ministra dopravy, pôšťa a telekomunikácií sa známka zrealizovala a vyšla presne o polnoci 1. 1. 1993. Bola to jediná oficiálna podoba niečoho, čo nieslo označenie Slovenská republika,“ spomína si M. Činovský.

Temer štyri roky známky nerobil. Pustil sa preto do malby. „Je to môj svet. Nebudem predsa sedieť so založenými rukami a nariekať, že nerobím známky!“ hovorí. „To, čo nemôžem zažiť v skutočnosti, si môžem namalovať. Môžem si to vysnívať s použitím fantázie. Je to pre mňa iná poloha oproti tvorbe poštových známok, pretože poštové známky majú svoje prísne mantinely. Presne je určená téma, presný formát a rôzne iné hladiská - poštové aj filatelistické. Pri známkach si fantáziu musím krotiť, zatiaľ čo pri voľnej tvorbe môžem voľne plávať po vlnách fantázie.

Ludmila Synaková

Hrajú a tancujú úspešní Furmani

Mládežnícky folklórny súbor Furmani vznikol v januári roku 2004. Jeho členovia sú všetko bývalí tanečníci, speváci a hudobníci nitrianskych detských folklórnych súborov vo veku 16 až 24 rokov.

Má tri zložky, hudobnú, spevácku a tanečnú. Prezentuje folklórny materiál nitrianskeho a tekovského regiónu. Činnosť súboru je zameraná aj na zbieranie a renováciu tradičných krojov a krojových častí. Súbor pravidelne účinkuje na podujatiach, ktoré organizuje Mesto Nitra, ale poznajú ho

aj diváci na mnohých vystúpeniach na Slovensku i zahraničí. Vedúcim tohto krúžku, pôsobiaceho v Centre voľného času Domino, je Mgr. Marián Hlavatý. Mládežníci sa schádzajú každý pondelok a v piatok podvečer.

Centrom osláv 5. výročia vzniku súboru sa stala sála DAB v Nitre, kde sa uskutočnil slávnostný galaprogram. Mesto Nitra na slávnostnom galaprograme zastupovali primátor Jozef Dvonč, spolu s viceprimátormi Františkom Balážom a Štefanom Štefekom.

Furmani boli ocenení Ďakovným listom primátora Nitry, ktorý prevzal vedúci tohto súboru Marián Hlavatý.

Primátor mesta Nitry Jozef Dvonč vo svojom prejave, okrem iného, konštatoval: „Chcel by som sa vám poďakovať za vynikajúci program, ako aj za výbornú reprezentáciu Nitry doma aj v zahraničí.“ Slávnostný galaprogram trval vyše dve hodiny a bol prešpikovaný vynikajúcimi tanečnými, hudobnými, ale aj speváckymi výkonmi.

(jan, syn)

Čo dom dal a čo vzal?

Otázka z titulku nie je celkom namieste, pretože výtvarníci radi príjemne provokujú a šokujú. Tak ako mladá nitrianska výtvarníčka Katarína Jahnová, študentka 5.ročníka VŠVU v Bratislave, ktorej práce si do 5. apríla môžete prísť pozrieť do výstavných priestorov nitrianskej Synagógy. Názvom akoby chcela naznačiť, že v synagóge vystavuje naozaj takmer všetko, čo vytvorila v poslednom období. Súčasná prezentácia nie je jej prvou výstavou. Katka Jahnová samostatne vystavuje od roku 1999. Milovníkov umenia na vernisáži privítala vedúca oddelenia kultúry a športu MsÚ Dagmar Bojdová. Katarína sa maľovaniu venuje od detstva a z výtvarnej výchovy mala vždy jednotky. K rozhodnutiu získať umelecké vzdelanie, dospela časom. Jej cesta k štúdiu na VŠVU viedla cez krátku zastáv-

ku na Pedagogickej fakulte UKF v Nitre. Výtvarné umenie však bolo pre ňu silným magnetom. Až natoľko silným, že sa neúnavne pokúšala o štúdium na VŠVU v Bratislave, kde od roku 2001 študuje v ateliéri malby pod vedením prof. Daniela Fischera. V týchto dňoch sa koncentruje na diplomovú prácu, pre ktorú chce vytvoriť malbu v jednej veľkej miestnosti. Ateliérom Kataríny Jahnovej je prostredie kuchyne, kde, ako s humorom priznala: „Mieša farby na paleta a súčasne mieša obed v hrnci. Vo voľnom čase sa venuje dvojročnému synčekovi Fedorkovi a je v radosťom očakávaní ďalšieho prírastku.“ Katarína Jahnová je veľmi kreatívna a ambiciózna maliarka, ktorá sa okrem klasickej malby venuje aj iným výtvarným médiám. Už v súčasnosti cielavedome buduje svoj vlastný vý-



Mladá umelkyňa Katka Jahnová. Foto: autorka

tvarný program, ktorý upozorňuje na maliarsku osobnosť s veľkým umeleckým potenciálom.

Ludmila Synaková

Tapiserie a obrazy plné slnka a jasu

Ak nejdú ľudia za umením, nájde si umenie cestu za ľuďmi. Týmto slovom možno charakterizovať nastupujúci trend, ktorými sa súčasné „chrámy obchodu“ snažia sprístupniť svojim zákazníkom kultúrne a umelecké zážitky. V našom meste ide príkladom nákupné centrum Max na Chrenovskej ceste. Iste, je to predovšetkým zásluha riaditeľstva obchodného centra, ktoré tento inovatívny druh obchodnej politiky začal raziť už na jeseň minulého roka.

Vo výstavných priestoroch na poschodí sa v týchto dňoch prezentuje nitrianska výtvarníčka, akad. maliarka Stanislava Batelová - Michalčeková. Kurátorka výstavy Marta Hučková autorku predstavila slovami: „Aj napriek nepriazni osudu a ťažkým životným skúskam, prostredníctvom svojej tvorby rozdáva radosť, očisťuje negatíva doby a svojím dielom rozdáva optimizmus.“

Stanislavu Batelovú - Michalčekovú zaujala celožitovne jedna z disciplín úžitkového umenia a tou je ručne tkaná tapiséria. Za svoju jedinečnú tvorbu zaznamenala uznanie nielen na pôde Slovenska, ale aj v zahraničí. Na slovenskú výtvarnú scénu vykročila v prvej polovici 80-tych rokov 20. storočia. V tvorbe autorky možno sledovať viacero výtvarných námetových okruhov - figurálne kompozície, krajinné scenérie a kvetinové zátišia, stvárnené v žiarivých farbách.

Pani Stanislava tvorí aj technikou oleja a dnes - a ako jedna z málo výtvarníkov - sa ve-



Výstavu otvorila kurátorka Marta Hučková (prvá zľava), uprostred autorka Stanislava Batelová - Michalčeková.

nuje autorsky ručne tkanej tapisérii. Jej raná tvorba, ale i súčasná tvorba, v tejto technicky náročnej disciplíne bola orientovaná na viacfigurálnu Veľkomoravskú tematiku: „Priniesli nám písmo II.“, či diptych „Vierozvesci“. Týmto dielami vzdáva vďaka solúnskym bratom Cyrilovi Konštantínovi a Metodovi, ktorí priniesli na naše územie nielen písmo, ale i kresťanstvo, čím sa Slovania a Slováci zaradili ku kultúrnym národom sveta.

Kým v tapisérii cítiť zodpovednosť voči motívu a to najmä v námetoch s historickou a sakrálnou tematikou, v maľbe vnímame uvoľnenosť rukopisu, dynamiku, hravosť so štetcom a paletou, čo dokumentujú jej kvetinové zátišia.

„V poslednom tvorivom období sa mi rozžiarila paleta farebných tónov,“ konštatuje autorka S. Batelová - Michalčeková. „Týmto spôsobom sa snažím odpútať od všednosti

dňa a na plátno prinášať optimistické vízie. Načo tajíť, pociťujem tým radosť z tvorby a túto radosť, verím, že aj rozdávam. Používam jasné, čisté tóny žltej, oranžovej, červenej farby, ktoré na seba kultivovane a optimisticky nadväzujú.“

V krajinných záznamoch a prírodných scenériách tapisérii vnímame citlivú upokojujúcu atmosféru slovenskej krajiny. Stanislava si nerobí skice k jednotlivým námetom v plenéri, ale tvorí ich priamo pri tkaní, postupne, citlivo vo svojej fantázii vytvára scenérie kmeňov stromov, osamelých veľikánov, prírodných vodných plôch a potokov. Variuje krajinu vo všetkých jej podobách.

Výstava v nitrianskom obchodno-nákupnom centre Max prináša kus radosti do týchto ponurých a zasnežených februárových dní.

Ludmila Synaková

V Malej galérii Akcent nájdete DUALITY

Do konca marca si v Malej galérii Akcent na Kúpeľnej ulici č. 4 v Nitre - v budove Mestského kúpeľa - môžete pozrieť výstavu obrazov Dany Polákovvej a jej dcéry Zuzany Polákovvej s názvom DUALITY, ktoré sú vytvorené technikami olej na plátne a akryl.

Pezinská výtvarníčka Dana Poláková je známou slovenskou insitnou maliarkou. Okrem maľovania obrazov sa venuje i maľovania nábytku, tvorbe šperkov, bábik, zdobeniu a skrášľovaniu interiérov. Ako informoval PR manažér malej galérie Akcent Radoslav Baláž, diela Dany Polákovvej sa nachádzajú nielen v zbierkach Slovenskej národnej galérie a Slovenského národného múzea (obe Bratislava), ale i v sú-

kromných zbierkach na Slovensku a v zahraničí (Česká republika, Poľsko, Holandsko, Francúzsko, Švajčiarsko, Rakúsko, Anglicko, Taliansko, Nemecko, USA, Japonsko). Vystavovala v rôznych mestách na Slovensku (Bratislava, Pezínok, Modra, Trenčín), tiež v Českej republike (Praha) a v Maďarsku (Budapešť).

Zuzana Poláková vystudovala keramickú školu. Následne pôsobila doma v Pezínku, ale najmä v zahraničí (Švajčiarsko, Kanárske ostrovy). Venovala sa výrobe keramiky a keramických šperkov, neskôr maľbe obrazov. Od roku 2008 žije opäť na Slovensku a sústreďuje sa iba na maľbu, pričom spolupracuje a tvorí so svojou mamou. S ňou už pri-



pravila pár spoločných výstav. Okrem toho v minulosti vystavovala v slovenských mestách (Bratislava, Pezínok), ale aj vo Švajčiarsku a Rakúsku. Výstava „Duality“ je otvorená denne od 10.00 do 19.30. Vstup na výstavu je voľný.

(syn)

Počítačové kurzy majú v oblube seniori i ZŤP

V Centre pre seniorov na Baničovej ulici si absolventi počítačových kurzov, ktorí sa tu počas uplynulých týždňov stretávali pod odborným vedením, prevzali certifikáty. Od roku 2007 sa ich zúčastnili desiatky seniorov a ZŤP Nitranov - ako začiatočníkov, tak i pokročilých. „Keď sa seniori u nás učia pracovať s počítačom a internetom, postupne zisťujú, ako im technika môže uľahčiť život, sprístupniť informácie rôzneho druhu a rozvíjať spoločenské kontakty s inými ľuďmi. Kurzy sa tešia záujmu a obľube u starších ľudí už druhý rok a postupne k nim pribúdajú aj ZŤP obyvatelia Nitry,“ uviedla riaditeľka Správy zariadení sociálnych služieb Janka Moravčíková.

Počet úspešných absolventov - v začiatočnom kurze i pre pokročilých je od roku

2007 cca 130. Nové kurzy pre začiatočníkov a pokročilých v súčasnosti sú už kapacitne zaplnené, bežia od 1. februára do konca júna 2009. Veríme, že po letných prázdninách t. r. záujem seniorov a ZŤP o PC kurzy neustane a budú naďalej využívať možnosti vzdelávania v tejto oblasti, ktoré im mesto

Lakomstory z Londýna

Staré divadlo v Nitre pripravilo novú premiéru už na 20. februára. Ide o inscenáciu na motívy románu Charlesa Dickensa, ktorú upravil a režijne pripravil Kamil Žiška: Lakomstory z Londýna. Tvorcovia zo Starého divadla v Nitre vám ponúkajú lakomú story - lakomstory. Ako sami hovoria: „Keď vám ju dohráme, budete z nej všetci chorí a môžete byť potom aj chren! Nič vám nepomôže. Ani paralen! A eš-

Nitra ponúka v Centre pre seniorov na Baničovej ul.12, na Okánika 6 a po ukončení rekonštrukcie aj v Centre voľného času Domino v Nitre. Bližšie informácie pre záujemcov poskytneme telefonicky na č. 6925510, 11, 7336130 alebo priamo v Centre pre seniorov na Baničovej ul. 12 v Nitre.

te vám ponúkame príbeh so šťastným koncom. O šťastí a lakomosti, príbeh o Scroogovi. Je to najlakomejší človek akého poznám. Celkovo jeho tvár je hrozná. Má bokobradý ako hrady, ani psy ho nemajú rady. Nos má ako zemiak hnilý, úsmev ako britva krivý. Neumýva sa celý rok. Má suchtavý ťažký krok. Inscenácia na motívy svetoznámeho príbehu Charlesa Dickensa Vianočná koleda je určená pre deti od 4 rokov. (rm)



Ked' sa povie „žena“ ...

*Nám mužom sa obyčajne vyba-
ví predstava matky: Ved' ako by
sme ináč prišli na svet? Naše mat-
ky nám dali nielen telo, ale každá
nám dala aj kus srdca a svojho ži-
vota. Pochopili sme to až pri vlast-
ných deťoch. Je to krásne, byť bo-
žím spolutvorcom a priniesť na
svet nový život, ale je to aj ne-
smierne ťažká úloha v každom de-
jinnom období, aj v dnešných ča-
sach ekonomických neistôt.
Preto sa chceme na prvom mies-
te poďakovať každej žene ako
matke a prejavíť jej vďaka za svoj
život i mužský obdiv za to, čím nás
mužov prevyšuje!*

*Ale práve tak v nás slovo žena
evokuje aj predstavu objektu ob-
divu i túžby. Smiali sme sa v kruhu
priateľov, keď sa jeden z nás vy-
znal, že sa po prvýkrát zamiloval
ako prvák do svojej učiteľky.
Dodnes vie jej meno a spomína
na Smelého zajka, rozprávku, kto-
rú si navždy zamiloval, lebo ju cí-
tala jeho milá pani učiteľka.
Pripomínam túto udalosť preto, že
sviatok našich učiteľov nám všet-
kým pripomína, čo znamená žena
vo výchove, v rodine i v škole, že
učiteľské povolanie, podobne ako
povolanie lekára či duchovnej
osoby je čosi viac ako zamestna-
nie, či povolanie, je to služba naj-
vyššej hodnoty!*

Emil Vontorčík

Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre

Štefánikova tr. č. 60, 950 06 Nitra,
Tel.: 65 02 111, fax: 65 02 331, www.msunitra.sk
E-mail: msunitra@msunitra.sk, www.nitra.sk
Primátor mesta: **doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc.**
e-mail: primator@nitra.sk
Zástupca primátora: **Ing. František Baláž**
e-mail: balaz@msunitra.sk
Zástupca primátora:..... **Štefan Štefek**
e-mail: stefek@msunitra.sk
Prednosta MsÚ: **PaedDr. Lubomír Martinka**
e-mail: prednosta@msunitra.sk
Hlavný kontrolór: **Ing. František Halmo**
e-mail: halmo@msunitra.sk
Web stránka: www.msunitra.sk

Referát klientskeho centra služieb: (prízemie budú
vpravo), po, ut, št: 8.00 - 15.00, str: 8.00 - 16.30, pi:
8.00 - 14.00, so: 8.00 - 12.00 (podateľňa a pokladnica).
Tel: 65 02 325, fax: 65 02 331.

Klientske centrum služieb MsÚ: matričný úrad,
evidencia občanov a domov, stavebný úrad, odd. ko-
munálnych činností a životného prostredia, odd. vý-
stavby a rozvoja mesta, útvar soc. služieb, oddelenie
majetku, útvar hlavného architekta, odd. miest-
nych daní a poplatkov, MAD, podateľňa

STRÁNKOVÉ HODINY: v pondelok, utorok, štvrtok
od 8.00 do 15.00 h, v stredu od 8.00 do 16.45 h, v pia-
tok od 8.00 do 13.45 h.

POKLADNICA: po. 8. - 14.30 h, ut., št. 9. - 14.30, st.
8. - 16.15 h, pi. 8.- 11.30 h, so. 8.-12.00 h (prízemie).

MESTSKÁ POLÍCIA: Cintorínska ul., č. tel.: 69 22
555, sídl. Klokočina, č. tel.: 77 30 845 alebo 159, in-
ternet: www.nitra.sk, alebo (www.mspnitra.sk).

Nitriansky informačný systém - NISYS, Štefánikova
trieda č. 1, INFOTEL:037/16 186, č. tel.: 037/741
09 06, fax: 037/741 09 07, e-mail: info@nitra.sk.

Web stránky: www.nitra.sk, www.msunitra.sk
www.nisys.sk

